

OBISK METROPOLITA SLOVENIJE

“DA BI BIL TA VAŠ DOM ŽARIŠČE PRIJATELJSTVA...”

“Slovenija ni majhna, kajti Slovenci jo nosimo v svojih srcih po vseh celinah sveta” je dejal med drugim Slovenski Vladika, Metropolit in Nadškof ljubljanski, dr. Alojz Šuštar, ko je z ganljivimi besedami nagovoril rojake zbrane v Domu S.D.M. v nedeljo 6.februarja popoldne.

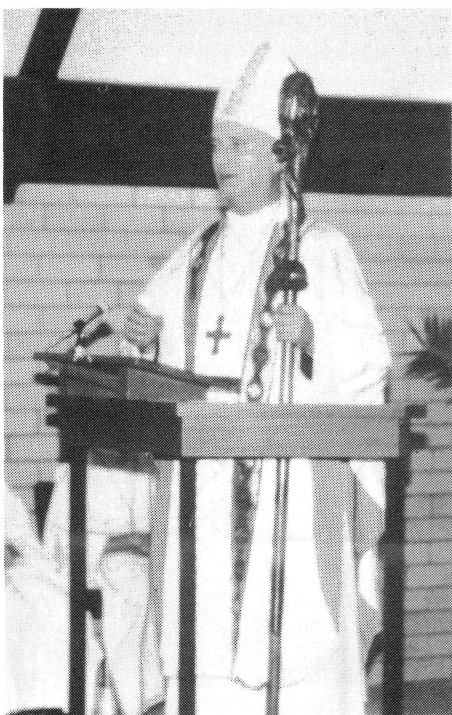
Obisk nadškofa dr. Šuštarja je bil od vseh obiskov kar smo jih do sedaj imeli iz stare domovine pač najodličnejši. Ne samo, da je najvišji cerkveni dostojanstvenik v Sloveniji; v svoji 35-letni karieri izven domovine si je pridobil visok ugled in spoštovanje tudi izven meja slovenstva. Saj je vrsto let bil pomožni škof v Švici, kar mu kot tujcu prav gotovo ni bilo možno doseči brez posebnih sposobnosti. Prav tako mu tudi mesto tajnika Evropske škofovske konference ni kar samo od sebe padlo v naročje.

Da je osebnost, ki ima nad vse očarljiv vpliv na svojo okolico smo lahko spoznali ko smo prvokrat zaslišali njegove iskrene in iz srca prihajajoče besede. Prijazen nasmešek za vsakogar in preprosta dostopnost brez najmanjšega odtenka ohole vzvišenosti so takoj osvojile srca vsakogar, kdor ga je imel priliko spoznati.

Je pravi pastir, ki se mu bere sočutje za izgubljeno ovco na vsaki potezi obraza, v vsaki kretnji in v vsakem stavku. Je pastir, kateremu palica ni v strah in grožnja, ampak v oporo, kadar se vzpenja preko težavnih strmin pred svojim tropom. Je Dobri pastir, ki ni mogel prikriti svojih solza sočutja, ko nas je s svojimi izbranimi besedami bodril ter nam polagal na srce: **NAJ NAM NAŠI SKUPNI DOMOVI BODO ŽARIŠČE**

Prezvisehi nadškof je prispel v Melbourne v soboto 5.februarja okoli pol dneva, po že opravljenem obisku pri rojakih v Sydneyu, Brisbane, Newcastle, Canberri in Albury-Wodonga.

V petek 4.t.m. se je v spremstvu patra Bazilija pozno popoldne pripeljal v Albury, kjer je že ob 7h. zvečer maševal in se po koncu cerkvene-

Nadškof dr. Alojz Šuštar na prižnici cerkve sv. Cirila in Metoda v Kew govori rojakom.

ga obreda ustavil na skupni zakuski v novo zgrajenem domu društva “Snežnik” v Albury-Wodonga.

Prespal je v Wodongi, a v soboto popoldne se je v Baragovem Domu v Kew sestal z birmanci ter imel razgovor z reporterji Slovenske ure pri 3EA.

Ob 7.uri zvečer je po slovesnem sprevedu, katerega je vodila številna skupina narodnih noš, stopil pred oltar cerkve svetnikov Cirila in Metoda v Kew. Nad oltarjem je bil postavljen slavolok z napisom: Glej Veliki pastir.

Ni treba dodati, da je bila cerkva, kljub veliki in soparni vročini nabito polna in se je tudi izven vrat nabralo večje število ljudi.

Po pozdravnem nagovoru p. Bazilija in po odgovoru nadškofa se je pričel obred pete sv. Maše, kateremu je sledilo kronanje reprodukcije Langusove “Marije Pomagaj” z Brezij. Ko so bile zlato lesketajoče se, z dragulji okrašene krone pritrjene na sliko so zbrani odmolili pete litanije Matere božje.

Ko se je končal verski obred so prisotni odšli v dvorano pod cerkvijo kjer je bil prirejen pozdravni nastop.

Nadškofa je zopet najpreje nagovoril pater Bazilij, nato pa ga je za Slovence v Viktoriji pozdravil dr. Franc Mihelčič in mu izročil v spomin darilo v obliki poznane ilustrirane knjige: En dan v življenju Avstralije.

Prisrčen pozdrav so izvedli otroci Slomškove nedeljske šole, “Glasniki” ter folklorna skupina društva “Planice” iz Springvale. Ga. Marcela Bole pa si je zaslužila posebno nadškofovo priznanje z deklamacijo pesmi, ki jo je sestavila nadškofu v pozdrav.

V nedeljo 6.februarja dopoldne je nadškof po opravljeni slovesni službi božji v Kew, podelil slovenskim mladincem zakrament sv. birmine. Po tem obredu pa se je vsa kongregacija zbrala z nadškofom pri zakuski v Baragovi dvorani.

NA ELTHAMU

Ob treh popoldne v nedeljo 6.februarja pa je nadškof obiskal Slovenski

griček na Elthamu.

Pri vhodu v poslopje Doma so ga sprejeli predsednik S.D.M. in odborniki. Po starem slovanskem običaju so mu ponudili kruh in sol v znak dobrodošlice.

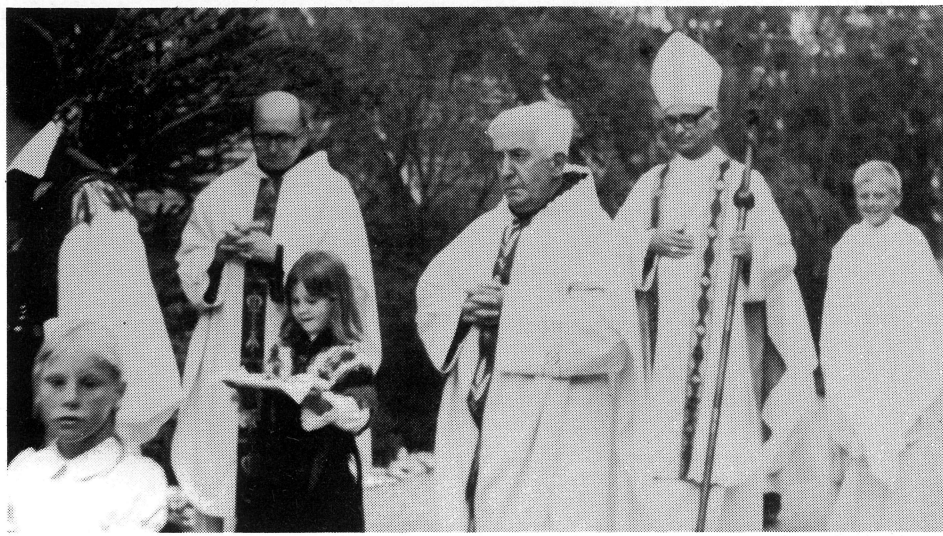
V obednici, ki je bila napolnjena z člani S.D.M. mu je v pozdrav spregovoril g. Stanko Prosenak. Dejal je kako zelo se veselimo njegovega obiska ter mu prav na kratko orisal dosedanje delo S.D.M..

V spomin na obisk je Nadškofu izročil značko ustanovnega člana S.D.M., lepo ilustrirano knjigo o živalstvu v lepo ilustrirano knjigo o živalstvu v Avstraliji ter dve knjigi, ki jih je dosedaj založilo S.D.M.: Zbirko pesmi Berta Pribaca “Bronasti Tolkač” in pa knjigo z deli otrok naše šole “Svet naših otrok”.

V imenu upokojske družine je nadškofu izročila majhno darilce ga. Kati Harner.

Od “Vestnika” pa je bila nadškofu izročena v spomin jubilejna izdaja, katero smo pripravili ob priliki 25 letnice našega mesečnika. To je izvod za, katerega je naslovno stran narisal naš sodelavec Vasja Čuk, tiskal pa jo je na posebno dobrem papirju brezplačno v svoji tiskarni g. Simon špacapan. Naš poznani knjigovezec Janez Burgar pa je sedaj enega teh izvodov povezal v trde platnice z “Metropolitu Slovenije S.D.M.—Vestnik” Vstavili pa smo še posebno stran s posvetilom:

Spodaj: Krone za podobo “Marije Pomagaj” so v svečanem sprevedu ponesli v cerkev.

ZAHVALA SLOVENSKE IZSELJENSKE MATICE

Slovenska Izseljenska Matica v Ljubljani je naslovila vsem slovenskim organizacijam v Avstraliji, ki so sodelovali pri turneji Ottavia Brajka sledeče pismo:

24.1.1983.

Dragi rojaki,

ob zaključku delegacije Slovenske izseljenske matice v Avstraliji in naše skupno organizirane turneje kulturno zabavne skupine, s katero smo v decembru gostovali pri vas, rojakih v Avstraliji, se vam želimo še enkrat zahvaliti za vaše sodelovanje.

Naša skupina, na čelu s predstavniki Slovenske izseljenske matice, je bila ves čas bivanja med vami deležna izredne pozornosti. Vsepovsod smo doživljali dokaze vašega iskrenega gostoljubja, za kar se vam ponovno zahvaljujemo. Vse to, kakor tudi uspešni nastopi na vsej naši poti po Avstraliji, pred našimi rojaki v polnih dvoranah,

ki so bile večkrat premajhne, da bi sprejele vse, je ponovno potrdilo o navezanosti naših rojakov v Avstraliji na staro domovino in dokaz želje po še tesnejših stikih z matično domovino SR Slovenijo oziroma SFR Jugoslavijo.

V času bivanja v Avstraliji je imela delegacija Matice tudi uspešne razgovore z uradnimi predstavniki avstralskih oblasti o etničnih vprašanjih, o šolstvu in kulturi, kjer je še vrsta neizkoriščenih možnosti za uveljavljanje slovenske besede in kulture. Z naše strani smo se skušali v čim večji meri oddolžiti za vse to in upamo, da smo v tem delno uspeli. Vsekakor pa nas vse skupaj naša srečanja, nova spoznanja in razgovori, ki smo jih imeli obvezujejo k še tesnejšemu sodelovanju in povezovanju s ciljem, da tudi v bodoče ohranjate negovanje stikov z matično domovino, kulturo in jezik ter da to bogatstvo prenašate predvsem tudi na mlade rodove.

O naših vtisih s poti, o vašem življenju in delu je bilo v tem času, odkar smo se vrnili, že veliko napisanega in izrečenega v časopisih, radiu, pot bomo opisali tudi v naši reviji Rodna gruda, pripravljena pa bo v kratkem tudi televizijska oddaja.

Vsem članom društva želimo veliko uspeha pri nadaljnjem delu in pri uresničevanju zastavljenih ciljev.

Tajnik SIM:
Marko Pogačnik

Predsednik SIM:
Stane Kolman

UMRL BAKARIČ

V nedeljo 16.februarja je v Zagrebu umrl Dr.Vladimir Bakarič podpredsednik Predsedništva SFRJ in član Predsedništva CK SKJ. Bil je še izza časa revolucije eden najbližnjih sodelavcev Tita.

Bil je rojen leta 1912 v Veliki Gorici pri Zagrebu. V komunistični partiji pa je bil član od leta 1933.Za časa vojne je bil komisar Glavnega štaba NOV in PO Hrvatske. Po vojni pa je bil predsednik vlad SR Hrvatske in predsednik CK SKH. Vso dobo po vojni je bil tudi član CK SKJ.

Vloga Dr. Bakariča pri odstranitvi in likvidaciji Hebranga, ki je bil visok partijski funkcionar na Hrvaškem pred in med vojno je še vedno meglena. Med obema funkcionarjema je po nekaterih podatkih vladala zavist in Hebrang je pač izgubil.

Ob smrti Dr.Bakariča je bilo v SR Hrvatski razglašeno 3-dnevno žalovanje, po celi Jugoslaviji pa enodnevno.

CENZURA

Pred tedni so neznanci zagrozili oblastem, da bodo z bombo zrušili letalo družbe TAA ako se jim ne izplača visoka odkupnina. To je seveda povzročilo veliko vznemirjenje in varstveni uradi cele Avstralije so se vrgli z vsemi silami na to, da razkrijejo izsiljevalce.

Značilno pri tej zgodbi je to, da so varnostne oblasti zaprosile sredstva obveščanja naj ne objavljajo ničesar o tej zadevi, dokler jim ne bo sporočeno drugače.

Vsa sredstva obveščanja v Avstraliji so upoštevala to željo in niti najmanjša vest ni prišla v javnost dokler je bilo to potrebno. Tako so naša sredstva obveščanja izvedla prostovoljno cenzuro, ki je tako zelo drugačna od one, ki duši svobodo obveščanja v državah, v katerih vlada sistem totalitarnega režima. Ta naša samocenzura pa je produkt zavesti odgovornosti za splošno dobro. Ta samocenzura pa lahko uspeva samo v skupnostih kjer je urednikom in novinarjem dana popolna svoboda obveščanja in kjer se zloraba te svobode lahko prepreči in kaznuje samo s postopkom pred sodišči.

Obveščevalna sredstva igrajo vse važnejšo vlogo v oblikovanju mišljenja javnosti. Naj bo to v obliki tiskane besede, žive besede po radijskih valovih ali pa slike na TV sprejemniku, vsakdo od nas je podvržen temu vplivu na vsakem koraku. Danes jim je prav vsakdo dosegljiv.

Zato je neizpodbitne važnosti za usodo vsake dežele, da so ta sredstva obveščanja neodvisna, da obveščajo o dogodkih nepristransko, brez bojzani pred osebnimi, komercialnimi ali strankaskimi vplivi.

Ker pa je to seveda stoddostno skoraj nemogoče doseči je važno, da ima vsakdo možnost objaviti svoje poglede in, da je ta možnost tudi zakonsko zaščitena.

Zadovoljni smo lahko, da pri nas v Avstraliji, kakor tudi v vseh državah zapadne demokracije obstojajo taki pogoji svobodnega obveščanja. Na žalost pa ne moremo to reči za večino drugih držav, kjer se lahko javno piše in govori samo to, kar je v skladu z interesi vladajoče kaste; Vse drugo je zabranjeno V takih zemljah javnost seveda čita, sliši in vidi le eno stran zadeve in to je ta, katero jim dovoli uradne politična linija. Kritično razpravljanje, razkrinkavanje napak oblastnikov ali celo zahteve po spremembah politike, ukrepov ali osebnosti je seveda pod grožnjo težkih kazni strogo zabranjeno.

Človek skoraj ne bi mogel verjeti, toda resnica je, da vplivi teh totalitarnih in po večini enostrankarskih režimov včasih segajo celo preko morja k nam v Avstralijo. Slišali smo o primerih, ko je bil izvršen prikrit pa tudi direkten pritisk celo na uredništva tukajšnjih etničnih publikacij pa tudi na osebnosti etničnega radio.

Na nas vseh v Avstraliji je, da ohranimo pravico svobodnega obveščanja za vsako ceno.Kajti dokler bo ta pravica obstojala, dokler bodo ta sredstva imela možnost razkrinkavati nepravilnosti in opozarjati na krivice v naši družbi, toliko časa bo tudi naša osebna svoboda zaščitena. Osebna svoboda pa je predpogoj in temelj človekovega blagostanja.

POPRAVEK

Od več naših čitateljev smo dobili pohvalne komentarje z ozirom na boljšo kvaliteto produkcije preteklih dveh števil "Vestnika".

Naš nov elektronski stavski stroj nam je dal možnost, da smo zamenjali tiskarno in istočasno tudi znatno zmanjšali stroške tiskanja. Vse delo, katero so dosedaj stavci opravljali v tiskarni izvršujemo sedaj sami.

Kljub temu, da zahteva to od nas pri delu več pazljivosti nam je mnogo lažje, kajti skrajšali smo čas poti do tiskarne in pa tudi popravljavanja napak, ki so bile z ozirom na tujo narodnost stavcev zelo številne. Poleg tega pa nam novi stroj

daje možnost, da lahko še v poslednjem trenutku dodamo v vsebino če je kaj nujnega.

Seveda se bodo napake tu in tam še vedno pojavile, saj vsak od sodelavcev pri "Vestniku" opravlja delo v svojem prostem času, ki je seveda omejen. Toda upamo, da bo teh napak vedno manj ter, da bomo uspeli izdajati "Vestnik" redno vsak mesec.

Tokrat pa se moramo opravičiti za napako tiskarskemu podjetju Champion Press, kajti pretekli dve številki sta bili tiskani v njegovi tiskarni, ne pa pri Polyprint kot je bilo napačno označeno.

HRVATOM : KARDINAL

Papež Janez Pavel II je 5.januarja na svoji tiskovni konferenci naznanil, da bo med 18 novimi kardinali, katere bo imenoval 2. februarja tudi zagrebški nadškof Franjo Kuharič.

Tako bo Hrvatska dobila svojega tretjega kardinala v svoji zgodovini. Kot prvi

je bil leta 1952 imenovan Alojzij in leta 1965 mu je po njegovi smrti sledil kardinal Šeper. Ta je umrl leta 1981.

Novoimenovani kardinal Kuharič je star 63 let. Bogoslovje je dokončal leta 1945; leta 1970 pa je postal nadškof.

KAVCIJO PLAČA LE 5%

Po "Hrvatskem tedniku" povzemamo, da je po službenih vesteh iz Jugoslavije, samo 5% Jugoslovanov, ki so odšli v inozemstvo plačalo kavcijo za prehod meje.

Od vpeljave odredbe o plačilu kavcije pa do 1.decembra 1982 je izšlo preko meje 800.000 potnikov.Polovica teh so bili začasni delavci v inozemstvu, ki so te kavcije oproščeni. Na službena in direk-

torska potovanja jih je odšlo 40.000, kar je isto kot število teh, ki so plačali deposit. Vsi ostali, z izjemo študentov, bolnikov in njihovih spremljevalcev pa so se izognili plačevanja z "zvezami".

Kavcija pa je kljub vsemu drastično zmanjšala število potnikov, kajti v istem obdobju je v preteklem letu prešlo jugoslovanske meje 2,200.000 potnikov.

ZA OSTARELE - ZA PRILETNE

Federalna vlada bo razdelila 15 milijonov Dolarjev med 94 organizacij, ki skrbijo za ostarele in invalide. To je samo del 207 milijonov, katere so dodelili v to svrhu in katere bodo razdelili v naslednjih 20 mesecih.

Za dovršitev 74 stanovanjskih projektov pa bo podeljenih 12 milijonov.

Vse informacije o teh podporah daje Assistant Director, Community Liaison, Department of Social Security, v vseh glavnih mestih Avstralije.

PISMENOST

Po podatkih popisa Jugoslavije je leta 1981 obsegalo število nepismenih 9.5% prebivalstva. Največ jih je bilo zabeleženih na Kosovi 17.6%, potem v Bosni-Hercegovini 14.5%, v Srbiji 11.1%, v Macedoniji 10.9%, v Črni gori 9.4%, v Hrvatski 5.6%, v Vojvodini 5.8%, a v Sloveniji samo 0.8%.

Za one, ki so lastniki čolnov bo verjetno važna novica, da varnostna priprava imenovana SEACALL TP21 ni več odobrena kot zadovoljiva. Ta priprava je v stvari radiski oddajnik, ki deluje na

baterijo in v času nevarnosti pošilja klice na pomoč po valovnih dolžinah, ki jih uporabljajo v sili vojaška in civilna letala.

Sedaj so ugotovili, da te naprave ne delujejo kot bi bilo treba in svetujejo vsem, ki jih imajo, da jih zamenjajo.

Federalna vlada je sklenila zmanjšati število dovoljenj za naselitev v Avstraliji od 130.000 na 114.000 na leto. To je 15.000 manj kot načrtovano.

Ta ukrep je bil sprejet v zvezi s povečanjem števila nezaposlenih.

Prav iz istega razloga je bilo tudi zmanjšano dovoljenje za vstop v Avstralijo od enega leta na 6 mesecev.

PREDLOGI ZA ETNIČNI RADIO

Federalna ministra za Komunikacije in za Vseljevanje ter Etnične zadeve vabita publiko, da da svoje predloge o nadaljnjem razvoju etničnega radio.

Javnost naj bi podala mnenje o sledečih treh možnostih razvoja:

- + Etnični radio naj bi še v bodoče financirala Federalna vlada.
- + Vzdrževale naj bi ga javne ustanove z ali brez federalne pomoči,
- + Kombinacija prvih dveh možnosti.

V tej zvezi je bila objavljena posebna razprava, ki jo je sestavila izbrana skupina predstavnikov vlade in v kateri so v podrobnosti navedene vse tri možnosti. Vprašanja, ki bi jih bilo treba razsmotriti so:

- + So sedanji nameni etničnega radia zadovoljivi?
- +Kdo naj financira in upravlja z etničnim radio?
- +Sorazmerne vrednosti udejstvovanja profesionalnih in dobrovoljnih sodelavcev.
- +Vloga etničnih skupnosti pri planiranju in izvajanju programov.

+Postopek s komentarji in kritiko poslušalcev.

Z razpravo o teh zadevah bi radi seznanili čim večje število zainteresiranih oseb in prav tako bi radi dobili čim večje število odgovorov.

Predloge je treba poslati na Department of Communications do 31.marca 1983.

Dosedaj so etnične programe oddajale postaje Special Broadcasting Service in v manjši meri še nekatere javne in komercialne postaje.

Kopije omenjene razprave se lahko dobe na vseh uradih Departmenta za Imigracijo in Etnične zadeve ter na vseh Migrant Resource Centrih. Lahko pa se povpraša zanje tudi pismeno na Department of Communications, P.O.Box 34, Belconnen, ACT, 2616.

Z gornjim razpisom je dana prilika tudi naši slovenski skupnosti, da izrazi svoje želje in predloge.

DISCRIMINACIJA

Department za Employment and Industrial Relations je izdal priročno knjižico z nasveti o diskriminaciji (zapostavljanju).

Pripravil jo je Odbor za pobijanje diskriminacije pri zaposlitvi in delu.

Je lično izdelana knjižica, ki v preglednem slogu opisuje zaščito in pravice, ki jih prebivalcem Avstralije dajejo zakoni o zabrani diskriminacije na podlagi rase, barvi polti, spola, vere, političnega prepričanja, narodnosti in stanovskega

Te zgotaj navedene razlike je kot razlog za diskriminacijo prepovedala ILO (Mednarodna organizacija dela) v svoji konvenciji št.III. Sopodpisnica te konvencije je tudi Avstralija.

Poleg gornjih razlogov pa avstralski Odbor proti discriminaciji kot nepravilno razlikovanje pri zaposlavanju sprejel še sledeče:

- starost,
- zakonski stan,
- kriminalna preteklost,
- zdravstvena preteklost,
- unesposobljenost,
- spolna privilegiranoost,
- udejstvovanje v delavskih sindikatih,
- narodnost,
- osebna svojstva.

V vseh državah Avstralije so bili postavljeni odbori, ki obravnavajo pritožbe glede diskriminacije. Naslovi teh pa se dobe v vsakem uradu za Employment in Industrial Relations.

(Nadaljevanje s prve strani.)

"Prevzvišenemu Nadškofu in Metropolitu dr. Alojziju Šuštarju.

V spomin na njegov obisk in v potrdilo, da si Slovenci v Melbournu že preko četrto stoletja uspešno prizadevamo obdržati izročila naših prednikov, katera smo prinesli s seboj iz prelepe dežele pod Triglavom: Naš slovenski jezik, našo narodno pesem ter naše domače običaje."

Po deklamaciji Gregorčičeve pesmi "Sam", ki jo je izvedla Tanja Markič, se je Nadškof v ganljivih besedah zahvalil za sprejem. Čestital je društvu na uspehih in posebno na lepo izbranem mestu za dom, v katerem se lahko zbiramo in ob takih srečanjih potrdimo, da smo ena družina. Povedal je, da razume položaj izseljenca, kajti tudi sam je preživel 35 let izven domovine, katerih celih 25 let ni obiskal. Vendar je po njegovem mnenju naša domovina razsežna, kajti nosimo jo v svojih srcih s svojimi izročili. Dejal je, da ta naša domovina v svetu raste, če se združujemo, kakor to delamo mi. Zaželel nam je, da bi nas še v bodoče združevali poštenost in dobrotu ter naj si povsod med seboj pomagamo, kot velika družina, ki živi po celem svetu. Ta naš dom pa naj nam služi kot žarišče prijateljstva. (V prihodnji številki bomo verjetno uspeli objaviti ta nadškofov govor v celini.)

Po nagovoru se je visoki gost pomešal med prisotne in za vsakogar imel prijazno besedo. Nato pa si je v spremstvu gg. Prosenaka in Lončarja ogledal še ostale dele našega središča.

Posebno je pohvalil šolski razred in obe učiteljici. Na balnišču je dejal, da mu je zelo žal, da se radi pomanjkanja časa ne more udeležiti igre. Odzval pa se je na strelišču našim lovcem na vabilo naj s patrom Bazilijem tekmujeta v streljanju za steklenico pijače. Ob veselih pripombah je pater izgubil, če to iz pokornosti ali neznanja pa ne vemo.

Prekmalu se je približala ura odhoda, kajti za ob 7h zvečer je bila že napovedana služba božja v Geelongu.

Pri izhodu iz zemljišča na "hribu" si je nadškof še z velikim zanimanjem in vidnim odobravanjem ogledal Znamenje, ki ga je S.D.M. postavilo ob svoji 25-letnici

v spomin pokojnim članom. Potem pa se je moral hitro posloviti, kajti odločil se je, da po poti v Geelong obišče Petra Krnela, ki je prestal težko avtomobilsko nesrečo in mu zdravstveno stanje ni dovolilo, da bi prišel na Eltham. Ko je nadškofu eden njegovih spremljevalcev dejal, da jim že primanjkuje časa je kar hitro odgovoril: "Kaj ni ena naših največjih dolžnosti obiskovati in nuditi tolažbo bolnikom."

VSE ROJAKE JE HOTEL VIDETI

Tudi naslednje dneve svojega potovanja je namenil predvsem obisku rojakov.

V ponedeljek 7.februarja se je odpeljal k rojakom v Morwell a spotoma se je ustavil in si ogledal tudi Dom in zemljišče društva "Planica" v Springvale.

Naslednji dan, v torek, pa je poletel k rojakom v Tasmanijo.

V sredo je bil že zopet nazaj v Melbournu ter je v poznih popoldanskih urah daroval mašo za rojake v St.Alban-su. Po maši pa so ga imeli v svoji sredi člani kluba "Jadran" na svojem zemljišču v Keilorju.

Zjutraj v četrtek pa je bil že zopet v avtomobilu in na poti v Adelaido, kjer je v nedeljo 13.februarja posvetil cerkev sv.Družine, v kateri se bodo odsedaj zbirali slovenski verniki v Adelaidi.

Za časa bivanja v Južni Avstraliji pa je obiskal tudi Slovence v mestu Berry.

Iz Adelaido ga je pot peljala naprej do Slovencev v Perthu, od tam pa zopet nazaj v Sydney in potem domov v Slovenijo.

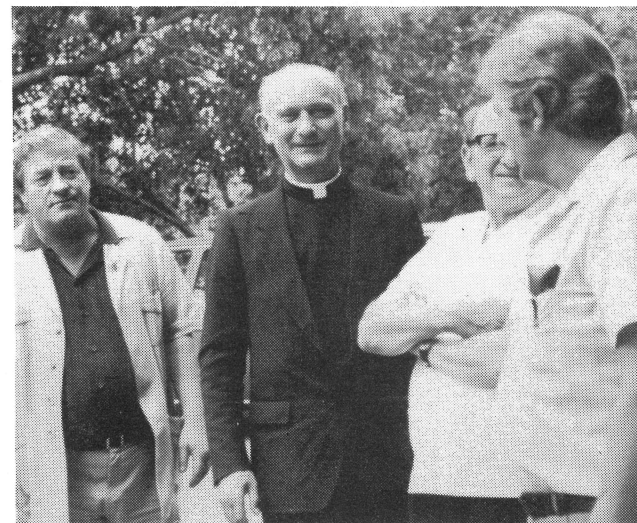
Obisk našega Metropolita je bil za vse Slovence v Avstraliji pravi praznik in škoda je samo to, da mu je bil čas tako na kratko odmerjen, da se ni mogel še bolj in še bliže spoznati s širokimi plastmi tukajšnjih rojakov.

Brez dvoma nam je vsak sličen obisk, pa naj bo verskega ali kulturnega značaja v veliko oporo in močno spodbudo k našemu združevanju in medsebojnemu razumevanju.

Pri izrednem uspehu obiska našega nadškofa nam je lahko žal le to, da javna sredstva obveščanja v Avstraliji nje-govega prihoda med nas niso publicirala tudi med široko publiko, kajti to bi lahko mnogo prispevalo k afirmaciji potreb slovenske etnične skupine v Avstraliji.

V cerkvi sv.Cirila in Metoda je prevzvišeni, v prisotnosti velike množice vernikov kronal podobo brezjanske "Marije Pomagaj."

Nadškofa je pri vходу v Dom S.D.M. sprejel predsednik S.Prosenak. Na sliki vidimo, poleg gosta v sredini, še patra Bazilija na škofovi desni in Boža Lončarja na levi.

Učenci slovenske dopolnilne šole pri S.D.M. so na božičnici 1982 zapeli upokojencem.

Tudi to leto Polet MELBOURNE — LJUBLJANA

in tudi zelo ekonomska prilika
za obisk lepe Slovenije :

POLET MELBOURNE — LJUBLJANA dne 8. junija letos.

Obrnite se pravočasno na nas, da dobite podrobnejša pojasnila !

Ne pozabite, da je že od leta 1952 ime GREGORICH dobro poznano in na uslugo vsem, ki se odpravljajo na potovanje !
PRIDEMO TUDI NA DOM !

Eric Ivan Gregorich

DONVALE TRAVEL

1042 — 1044 Doncaster Road,
EAST DONCASTER, Vic. 3109
Telefon: 842 5666 (vse ure)

BODOČI HARMONIKARJI IN STARŠI !

Za glasbeno vzgojo, kulturno vzpodbudo in veselo družbo se zdaj lahko obrnete na

MARKA PLESNIČARJA

za skrbno poučevanje igranja harmonike.

Kdor se želi dobro pripraviti, bo imel tudi priliko polagati državno priznane izpite v teoriji in praksi.

Za podrobne informacije kličite na telefon: Kew — 862 1061.

Po dokončanih počitnicah se je pri S.D.M. na hribu v Elthamu obnovila aktivnost naših prostovoljnih delavcev.

V preteklem letu so bili dokončana mnoga dela toda v izvedbi so že tudi nova. Tako so napravili še pred prazniki betonsko ploščo za razširitev kuhinje sedaj pa so začeli že z pripravo za zidavo.

Izredno lep vtis in vsakega obiskovalca pa napravi nova ograja na balkonu okoli dvorane. Zgrajena je v slovenskem alpskem stilu ter v ogromni meri izboljšuje izgled stavbe.

39 let star Slovenec, ki ne pije in ne kadi, mirne narave in zmerne značaja, 172 cm visoke postave, bi radi osamljenosti želel spoznati resno ženo od 30—40 let starosti v svrhu ženitve. Javiti se na naslov: Frank Bruss, 39 Railway St., Footscray, 3011. trenutku

OPOMIN

Vsem članom S.D.M., ki so verjetno pozabili na prostovoljno posojilo sporočamo, da se je gradnja pri razširjenju kuhinjskih prostorov našega doma na Elthamu že pričela in, da so s tem zvezani tudi znatni denarni stroški. Zato prosimo vse one, ki tega še niso storili, da vplačajo posojilo čim preje.

Odbor S.D.M.

ZVEZNE BALINARSKÉ TEKME

Zvezne balinarske tekme bodo v nedeljo 20. februarja pri S.D.M. in v nedeljo 20.marca pri Slovenski Zvezi Geelong.

Ker smo že pri balinanju naj tukaj omenimo še, da se bo prvo nedeljo v februarju pričelo posamezno balinarsko tekmovanje članov S.D.M.

Kot prejšnja leta bodo tekmovalci razdeljeni v grupe A, B in C ter žensko grupo.

Kdor želi tekmovati naj se javi načelniku Balinarske sekcije S.D.M., gospodu Branku Žele.

IZ STAREGA KRAJA

IZGUBLJEN VAGON

Po dolgotrajnem iskanju so na Jesenicah le našli vagon, ki naj bi ga že decembra odpremili v Zapadno Nemčijo.

Mariborska Metalna je po železnici poslala svojemu poslovnemu partnerju iz Ulma v Zvezni republiki Nemčiji 18.960 kilogramov težak tovor. Vrednost tovara je bila 70.240 zahodnonemških mark.

V Nemčiji pa tovara niso dobili. Ljudje iz Metalne so pričeli raziskovati in so odkrili, da je bil vagon že 26. decembra odpredan iz Maribora na Jesenice. Na Jesenicah pa so rekli, da je bil vagon 30. decembra poslan proti Salzburgu. Pošiljke pa vseeno niso mogli najti.

Sedaj pa je prišla iz Jesenic vest, da so vagon našli na slepem tiru.

Pri Metalni so bili naravno ogorčeni, kajti težko je verjeti, da bi njihov poslovni partner v Nemčiji mogel razumeti takšno poslovanje.

SMRT NA TRIGLAVSKI STENI

V soboto 29. januarja je severna triglavska stena spet zahtevala žrtev.

Mladi alpinist Lojze Cajzek, doma iz Senožet pri Rimskih Toplicah, star kakih 22 let, je pri spustu v severni triglavske steni omahnil in se ubil.

Klin za spuščanje, ki ga je sam zabil,

je popustil, osemdesetmetrski padec v vznožje stene pa je bil smrtonosen.

Prijatelj, 27-letni splezalcaz Frančak Knez je z zgornje police nemočen gledal padec. Kljub temu, da je ostal praktično brez opreme, se je sam rešil iz stene in dopoldne o nesreči obvestil dolino.

OTIPAVAJOČE POŠASTI

V pretekli številki smo objavili fotografijo jugoslovanske lepoticke, ki se je useležila natečaja za Miss World.

Čeprav je zasedla v finalu 15 mesto Ana Saaao iz Splita ni bila zadovoljna z izbero. Dejala je, da lepoticke, ki se niso hotele udeleževati dekadentnih malo-meščanskih aktivnosti, poznanih kot "otipavanje", sploh niso imele možnosti, da bi dobile dobro mesto, kaj šele naslov Miss World.

Za sebe je dejala, da se ni hotela podvreči takim nesramnostim in seveda zato tudi ni mogla računati na zmago.

Časnikarjem v Jugoslaviji je pravila, da so v nekem hotelu v Londonu dekleta morala za bankirje in industrialce

stopiti na mizo. Pri tem so jim ti možje "pomagali" in jih grabili kjer so le mogli.

"Nekatere od nas si tega niso dovolile in jim je bilo takoj rečeno, da ne bodo zmagale"

"Kasneje smo morale tekmovati v pitju alkoholnih pijač iz vrčev, ker je to baje stara angleška navada. Miss Švica je popila največ. Seveda so možki ob tem poskušali pridobiti nas še za druge reči."

Organizator tečaja Miss World je komentiral: Komunistične dežele imajo pač različno mnenje o tem kar nazivajo buržuazne aktivnosti.

UBOGI PEŠCI

Prometne nesreče tudi v Sloveniji terjajo ogromno življenj. Že v prvem mesecu tega leta je bilo na slovenskih cestah 36 mrtvih. Največji krvni davek pa plačajo pešci.

V minulem letu je bilo med 569 mrtvimi kar 159 pešcev. Čeprav se je leto komaj dobro začelo je med smrtno ponesrečenimi v januarju kar 36 pešcev..

NAZAJ K PREGOBU

Energetska stiska sili k novim raziskavam o zalozah premoga v Sloveniji. V letošnjem letu so za geološke raziskave izdali 270 milijonov dinarjev. Pri preiskavah so ugotovili, da je zaloz premoga in lignita še precej, čeprav bo za ponovno odpiranje nekaterih že opuščanih rudnikov treba izdati kar lepo število milijonov dinarjev. Dosedanje preiskave so ugotovile, da je skupno v Sloveniji ugotovljeno za le pol milijona ton premoga v La-

škem, Trbovljah, Hrastniku, Senovim in Kanižarico. Precej dobro kažejo tudi raziskave v Trobnem dolu pri Laškem, med Zagorjem in Moravčami, v Krmelju, Šentjanžu, Libojah, Ilirski Bistrici, Zabuokovici in SEčovljah. Niso pa ugotovili zadovoljivih količin premoga v Gradcu pri Črnomlju, Mirna in Dolenjskem in na Petišovskem pri Lendavi.

SREČANJE MALIH ODROV

S predstavo ljubljanske Male drame "Tišina osmega jutra" Edvarda Kocbeka se je 30. januarja končalo goriško srečanje malih odrov, na katerem se je v devetih dneh zvrstilo šestnajst predstav, odigranih v solkanskem gledališču, v kulturnih domovih v obeh Goricah, v najbližnjem hotelu in tudi v objektu, ki je sicer že odpisan in ničemur več ne služi. Nova Gorica namreč nima gledališča, zato so ta srečanja razpršena. Toda ljubiteljev gledališča to ne moti, kajti prihajali so tudi iz Ajdovščine, Tolmina, Sežane pa celo iz Ljubljane.

IZSUŠEVANJE ZEMLJIŠČ

V severovzhodni Sloveniji bi z izsuševanjem pridobili zemljišča za pridelavo krme in hrane.

Po oceni vodnogospodarskih strokovnjakov je v severovzhodni Sloveniji približno 60.000 hektarjev zemljišč, ki bi jih z različnimi izsuševalnimi deli lahko usposobili za intenzivno pridelavo krme in hrane. Slabo obdelanim ali neobdelanim zemljiščem so posvetili skrb tudi sestavljalci raziskovalno razvojnega projekta

GOLJUFALA BANKO

V Beogradu je okrožno državno tožilstvo vložilo obtožnico proti 27-letni Anđelki Labudović, uslužbenki Ljubljanske banke v Beogradu, da si je prilastila devize v znesku 283.317 dinarjev. Ponaredila je 12 nalogov za izplačilo deviz varčevalcem, sama podpisala opolnomočene uradnike, potem pa naloge izročila blagajniku, da ji je izplačal denar.

"Nekatere od nas si tega niso dovolile

BREZ PRIČ

V vrhovnem sodišču SR Srbije je potekala javna razprava, na kateri so obravnavali pritožbo vojnega zločinca Radomira Mladenoviča-Čaruge, ki ga je lani okrožno sodišče v Nišu obsodilo na 20 let zapora zaradi vojnih zločinov.

Javni tožilec je na obravnavi za Mladenoviča zahteval smrtno kazen, branilec obtoženega pa je predlagal naj bi vrhovno sodišče SR Srbije razveljavilo sodbo okrožnega sodišča v Nišu in naj bi zadevo znova obravnavali, ker da ni prič zločinov, zaradi katerih je bil obsodjen.

Odločitev sodišča je bila odložena.

NOVI MORORJI IZ TAM

V tovarni avtomobilov in motorjev v Mariboru so začeli serijsko izdelovati ve osemvaljne motorje. Novi motorji so primerni za nove težke tovornjake in avtobuse TAM in za najrazličnejše kmetijske in gradbene stroje. Doslej so morali takšne motorje uvažati. Novi motorji so v celoti nastali s tehnološkim znanjem Tamovih strokovnjakov.

BRICEM VODO

Koncem januarja so odprli vodovod med Golim Brdom in Bregom. Tako je še zadnje naselje v Goriških Brdih dobilo tekočo pitno vodo, ki pa priteka iz Italije. Na tem najzahodnejšem obmejnem območju novogoriške občine živi okrog 80 prebivalcev.

Slovenian Association Melbourne,
P.O. Box 185
Eltham, Vic., 3095

Datum:

Priloženo pošiljam ček — poštno nakaznico za \$
za "VESTNIK". Prosim, da mi ga pošiljate na sledeči naslov:

IME IN PRIMEK:

CESTA:

MESTO: POSTCODE:

Podpis:

BOSA KOVAČEVA KOBILA

Na seznamu največjih dolžnikov slovenskega elektrogospodarstva se je znašla tudi jedrska elektrarna Krško. Za lansko zadnje četrtletje dolguje 9 milijonov dinarjev. Pa tudi sicer so na tem seznamu Dolenjci močno zastopani, saj IMV

dolguje 26 milijonov dinarjev, SGP Pionir nekaj čez milijon dinarjev, trebanjski Trimo pa malo manj. Na seznamu dolžnikov, ki svojih obveznosti niso poravnali do 15. januarja, je le še ravenška železarna.

O traktorjih in mercedesih

Bila je lepa sončna nedelja. Zbasali smo se v avto in krenili proti mestu Z., da bi povečali množico ljudi, ki se je zbirala k odkritju spomenika.

Prva bencinska črpalka. Prijatelj Branko je našel sedemnajst traktorjev, obloženih s pločevinastimi sodi, enajst avtobusov, polnih zdolgočasenih in jeznih potnikov, dvaindvajset krajanov, ki so imeli v rokah pločevinaste posode za gorivo, in dva napisa NAFTE NEMA. Ob cesti so

plapolale zastave, na parkirnem prostoru je vesela družina pekla kostanj. Zavore so zacvilile, kajti cesto nam je prečkalo krdele ovac.

Druga bencinska črpalka. Slika, podobna prejšnji, le da je bila kača čakajočih nekoliko daljša od prejšnje, napis NAFTE NEMA pa je bil tokrat v cirilici.

„Če se ne motim, bi morali biti zdaj traktorji na njivah, ne pa da stoje na asfaltu!“ je

ugotovil prijatelj Branko in si prižgal „jugoslavijo“.

„Naj orjejo s pomočjo sonca?“ je poskušala biti duhovita sopotnica.

Tretja bencinska črpalka. Že od daleč smo videli, da tudi tukaj „nafta nema“, kajti prve stoječe traktorje, avtobuse in ljudi, ki niso dajali znakov smeha, smo opazili že nekaj sto metrov pred sodobnim napajališčem.

Nič drugače ni bilo na četrtri, peti, šesti in sedmi bencinski črpalki.

Na prireditvenem prostoru je bilo nekaj tisoč ljudi iz vseh koncev naše lepe domovine. Igrala je godba. Proslava bi se morala že začeti, a sem zvedel od ljudi, stoječih okrog mene, da čakamo na tiste iz Belega mesta. Pripeljali so se s polurno zamudo. Sedem jih je bilo in vsakega je posebej pripeljal šofer, sedeč za volanom črnege mercedesa.

„To su kola, diesel, na naftu!“ je vzhičeno vzkliknil nekdo za mojim hrbtom.

Ko smo se vračali domov, so na sedmih bencinskih črpalkah še zmeraj viseli napisi: NAFTE NEMA.

TONI GAŠPERIČ

Novi Slovenski pravopis

Izid „Načrta pravil za novi slovenski pravopis“, ki ga je konec leta 1982 izdala Slovenska akademija znanosti in umetnosti, je že vnel nekoliko ognja med slovenske razumnike. Vsi si sicer želijo, da bi novi pravopis čimprej izšel — saj nanj že čakajo 20 let —, pa bo treba čakati še kakih pet let, da bo po sprejetju z vseh strani izšel v knjigi. To bo, kot izgleda, najdaljša doba med objavo dveh zaporednih slovenskih pravopisov: Levčev je izšel 1899, Breznikov 1920, Breznik-Ramovšev 1935/38, prvi povojni 1950 in naslednji 1962.

kaj, kje, kdo?

Proti koncu decembra in pričetkom januarja je Slovence v Avstraliji obiskal Monsignor Dr. Franc Šegula, ki je tudi Generalni postulator za beatifikacijo škofa Antona Slomška. Njegov obisk je v precejšnji meri veljal patru Valerijanu Jenku, ki je vice postulator za isto za-devo.

Prav za božične praznike se je Dr. Šegula nahajal v Melbournu, kjer je pomagal patru Baziliju pri božičnih cerkvenih obredih.

Dr. Šegula je izbral tudi priliko, da se je spoznal z mnogimi tukajšnjimi rojaki in je seveda obiskal tudi Slovenski griček v Elthamu.

Po prihodu nazaj v Evropo se bo preselil iz Rima v Celovec, kjer bo deloval v Slovenskem dušno pastirskem uradu.

V razgovoru z nami je omenil, da ima ustanova "Slovenik" v Rimu tudi prostor za prenočišča ter nam je priporočil dobro hrano in oskrbo za katero tam skrbe slovenske redovnice.

"Slovenik" se nahaja na Via Appia Nuova št. 884, Roma 00178.

Ko to pišemo se nahaja v Austin Hospitalu ga. Nada Štukelj. Upamo, da se ji zdravstveno stanje zboljšuje in, da bo do izida te številke že spet doma med svojimi.

Pričetkom januarja je bil v Melbournu tudi pater Ciril Božič, ki je šele pred tremi meseci dospel iz Slovenije in bo v pomoč patru Valerijanu v Sydneyu. V Melbournu pa je za teden dni nadomestoval patra Bazilija, ki je bil na počitnicah v Mt. Elizi.

Tudi pater Ciril je obiskal mnogo naših ljudi in si s svojo odkritosrčno naravo in prijaznostjo kaj hitro ustvaril lep krog prijateljev.

Seveda je obiskal tudi elthamski slovenski griček, kjer se je imel priliko pogovarjati z mnogimi člani S.D.M.

Storklja je obiskala družino Šraj iz Hamptona. V nedeljo 6. februarja je ga. Sherrie povila v Brighton Community Hospitalu 3.15 kg težkega sinčka. Mamica in novorojenček se odlično počutita. Novopečeni očka Pavel pa je tudi srečno prestal predporodno nerovo. Čestitamo!

Iz Štajerske je prispela žalostna novica, da je v Kamnici pri Mariboru v tragičnih okoliščinah preminula Marija Fluher, mati naših melbournskih rojakov Draga Razborčana iz St. Albansa in Anice Šešerko iz Noble Parka. Naše sožalje.

V soboto 12. februarja sta se zročila bivši predsednik Mladiškega oddelka S.D.M. Ciril Campelj in gđc Andrea Burmeister.

S.D. "SNEŽNIK" NAPREDUJE

Betonska plošča za dvorano S.D. "Snežnik" v Albury-Wodonga je bila vilita tik pred božičnimi prazniki. Za sprejem novega leta pa so se rojaki teh dveh mest lahko že zbrali pod streho novega doma.

Res so od šmenta naši obrtniki na meji Viktorije in N.S.W. Ker niso hoteli predolgo vleči z gradnjo so res pljunili v roke in v nekaj tednih je bila dvorana, ki so jo prizidali k že obstoječi hiši uporabna za prireditve.

Seveda v notranjosti še ni popolnoma dokončana, a prostovoljni delavci društva, kljub veliki vročini, uporabijo vsak prosti čas, da izgotove načrtovano delo.

Dvorana, ki bo zmožna sprejeti kakih 200 ljudi bo potem priključena verandi pod katero bodo priprave za B-B-Q in pa mize z pogledom na balinišča.

Okoli akra veliko zemljišče leži na Olive Street, le par blokov oddaljeno od središča Albury. Lepo obarvana ograja ga razlikuje od sosednjih posesti ter mu stvovanja. Zasajeno je z drevesnimi sadikami, ki mu bodo v par letih dajale močno senco.

V sami dvorani so si že napravili bar za postrežbo s pijačami. Že prej stoječi hiši pa so podrla notranje zidove ter potem v njej uredili kuhinjo in jedilnico.

Letošnji predsednik g. Branko Jerin s ponosom povdarja, da društvo pri vsem tem nima niti centa dolga in, da je ves ta uspeh zasluga vseh članov in seveda predvsem preteklih odborov, ki so v borih petih letih uspeli Slovincem, ki žive v dvojček mestu, napraviti tako lepo društveno središče.

Ga. Marija Kromar, tajnica, pa nam je povedala, da se udejstvovanje društva razširja tudi na zunaj. Tako so na primer sodelovali v narodnih nošah pri sprevodu, ki je bil prirejen v proslavo Dneva Federacije v Corowi. Temu sprevodu je prisostvoval tudi Governor General.

To naše najnovejše alovensko središče bo izredno velikega pomena za tukajšnje rojake. Položaj je izredno posrečeno izbran in kaor se je pohvalil lanskoletni predsednik društva g. Tukšar, nihče od rojakov nima več kot 10 minut vožnje, da se znajde med svojimi, v seli družbi na balinarskih stezah.

Dom društva "Snežnik" v Albury je že pod streho. Vrata v dvorano se odpirajo naravnost proti balinišču. Na fotografiji pa se vidi že tudi eno številnih drevesc, katere so posadili po zemljišču.

Kot pri vseh upokojenskih združenjih, prevladuje ženski spol tudi pri upokojenski družini S.D.M. Na fotografiji vidimo kako nasmejane obraze so imele na božičnici, katero je priredilo zanje S.D.M.

Otroci slovenske dopolnilne šole pri S.D.M. so tudi ob lanski božičnici nastopili.

NUDIMO VAM DVORANO V NAJEM

Če iščete dvorano za različne prilike kot so proslave rojstnih dnevov, zaroke, poroke, obletnice i.t.d se obrnite na Slovensko Društvo Melbourn. Oddajamo jedilnico in dvorano, z kuhinjo ali pa brez kuhinje. Vsak član S.D.M. lahko najame zgoraj omenjene prostore tudi za svoje, seveda po dogovoru in dovoljenju Upravnega odbora. V slučaju, da želite tudi postrežbo, se lahko tudi o tem pogovorimo.

Za vse informacije se obrnite na tajnico, telefonsko na 870 9527.

Cene za najemnino društvenih prostorov in opreme so:
Price list for hire of clubs premises and utensils:

DVORANA – MAIN HALL	100 Dolarjev
JEDILNICA – DINNING ROOM	50 Dolarjev
UPORABA KUHINJE – USE OF THE KITCHEN	50 Dolarjev
UPORABA B.B.Q. – USE OF B.B.Q.	25.00 Dolarjev
POSODA – krožniki, kozarci, jedilni pribor – po osebi	
UTENSILS – crockery, cutlery and glassware – per head	1.00 Dolar
PRTI – TABLECLOTHS	1.50 Dolarjev
ČIŠČENJE – :Dvorane- Hall	75.00 Dolarjev
– Jedilnica-Dinning room	25 Dolarjev

V ceno so vključene mize in stolice.

Vse velike smeti morajo biti počiščene in mize izpraznjene.

Tajništvo S.D.M.

Predstavljamo slovensko slikarsko in plesarsko podjetje

SUNSHINE PAINTING SERVICE PTY. LTD.

62-64 MONASH STREET, SUNSHINE, 3020
Tel. 311 1040, 312 1533

Lastnik: JIM KOROŠEC, Priv. 336 7171

Svoji k svojim !

NASELJEVANJE AUSTRALIJE

Razvoj od skromnega začetka pa do pa do bogate mnogokulturne države.

Četudi je Avstralija ena najstarejših zemeljskih celin se je pričela razvijati v modernem smislu šele pričetkom preteklega stoletja. To je manj kot pred 200 leti.

Predpostavljajo, da so prvi ljudje dosegli Avstralijo iz Azije preko Indonezijskega otočja pred kakimi 30.000 leti. Cenijo, da je število teh domorodcev v času ko so prišli prvi evropski naseljenici doseglo kakih 3000.000. Njihov način življenja je bil tedaj nomadski – stanovali so v začasnih prebivališčih in zemlje niso obdelovali.

Nizozemec Luis Vaez de Torres je v letu 1606 na svoji ladji Duyfken prvič prejadral morsko ožino med Novo Gvinejo in Avstralijo. Prvi pa je pristal na Avstarlski celini kapitan Willem Jansz in to na polotoku Cape York. Toda niti Nizozemci, niti ostali, ki so za njimi v 17. stoletju prijadrali do Nove Holandije, kot so takrat imenovali Avstralijo, jo niso zahtevali za svoje države.

Leta 1770 je angleški pomorščak in raziskovalec kapitan James Cook, v 368 ton težki ladji objadral in proučil vzhodno obalo Avstralije. V avgustu istega leta je pristal na Possession Island na severovzhodu Avstralije in proglasil vzhodne dele kontinenta za last Britanskega Imperija.

Kapitan Cook je takoj spoznal veliko možnost naselitve tega kontinenta, čeprav je vse raziskovalce pred njim odbilo to kar so videli na severni in zapadni obali.

Koncem 18. stoletja je Britanski parlament zvišal število kazni za katere je bila predpisana deportacija. Prav tako se je povečalo število pomilostitev na smrt obsojenih in sprememba te kazni v depotracijo.

Z letom 1770 so transportirali kakih 1000 kaznjencev na leto v Virginijo in Maryland v Ameriki. Od leta 1717 pa do Ameriške vojne za neodvisnost je bilo v Ameriko prepeljanih kakih 50.000 obsojenec iz Anglije.

Ko so leta 1776 Amerikanci izvajali svojo neodvisnost je začela Britanija iskati druge teritorije, ki bi bili primerni za naselitev kaznjencev. Tako je leta 1787 bilo poslano pod poveljstvom kapitana Arthurja Phillipa 11 ladij, da ustanove kolonijo New South Wales na vzhodni obali Avstralije.

Tudi pot prvih svobodnih naseljencev v Avstralijo je bila zelo naporna. Preko pol leta so morali preživeti v tesnih prostorih ladij, kakor nam jo kaže gornja slika.

26. januarja 1788 je kapitan Phillip razvil britansko zastavo na obali v današnjem Sydney-u in tako se je pričel razvoj moderne Avstralije.

Od 1487 ljudi na tem prvem konvoju je bilo 759 kaznjencev in 13 njihovih otrok. Te je spremljalo 252 vojakov ter njih družine, 20 uradnikov in 443 mornarjev. Potovanje iz Anglije je trajalo 1 dan več kot 8 mesecev, Medtem ko se je posadka ladij vrnila domov so ostali v Avstraliji kot prvi naseljenici kapitan Phillip, ki je bil postavljen za prvega go-

vernerja kolonije New South Wales, 8 oseb njegovega štaba, uradni zemljemerec, zdravnik s štirimi pomočniki, pastor in njegova žena, dva služabnika, 211 vojakov ter 27 njihovih žena in 19 otrok ter 736 kaznjencev s 17 otroci. Med potjo je umrlo 23 kaznjencev. Prav tako se je med potjo rodilo kaznjencem 6 otrok, od katerih sta dva umrla.

V prvih letih kolonije so vozili kaznjence na najetih ladjah ter so plačevali njihov lastnikom za prevoz med 20 – 30 funtov na osebo. Da bi čim več zaslužili so prevozniki napolnili ladje kolikor so pač mogli. Radi tega je tudi umrljivost med zaporniki bila zelo visoka. Tako je na primer od 502 kaznjencev katere so vkrkali na ladjo Neptune leta 1790 kar 158 umrlo na morju. Od 300, katere so leta 1799 vkrkali na ladjo Hillsborough jih je umrlo na poti 95, a oni ki so zdržali pot so prispeli v Sydney v kritičnem zdravstvenem stanju.

Šele leta 1802 je britanska vlada uvidela krutost takega postopka in uvedla za transport kaznjencev posebno opremljene ladje, katerim so poveljevali častniki kraljeve vojne mornarice.

V prvih 17 letih obstoja kolonije so pripeljali v Avstralijo 12.290 kaznjencev. Med temi je bilo ogromno število takih, ki so bili obsojeni za malenkostne tatvine, ki so bile pač posledica takratnih težkih živlenskih razmer med siromašnimi sloji. Med njimi pa so bili tudi politični priporniki, čijih krivica je bila v tem, da so zahtevali razne gospodarsko-politične reforme. Ti so bili predvsem škotskega in irskega izvora.

Leta 1802 si je Britanija formalno prisvojila tudi Van Diemen's Land, danes poznano pod imenom Tasmania.

Prvi prostovoljni naseljenici, vsega skupaj 11, so prispeli leta 1793. Toda število kaznjencev je v naslednjih letih daleč presegalo število svobodnih naseljencev..

Od 77.000, kar je bilo skupno število priseljencev med leti 1788 in 1830 je bilo samo 18% svobodnih.

Ta majhna kolonija med gorovjem in morjem pa se ni mogla pričeti zadovoljivo razvijati vse dokle leta 1813 ni bil odkrit prehod preko Blue Mountains.

Šele ko so vpeljali ovčjerejo in industrijo z volno so se pojavile resne možnosti za novodošlece. Leta 1835 so vpeljali takozvani bounty sistem. To je način

po katerem so delodajalci izbrali v Angliji novonaseljence in dobili od vlade za vsakega posebno plačilo: bounty. Od leta 1831 pa do 1841 je odstotek svobodnih priselcev narasel na 56% od novodošlih 116.000. Sledila pa je gospodarska kriza in dotok emigrantov se je zmanjšal. Toda sorazmerje se je odločno nagnilo v stran svobodnih priseljencev. Število moških je še vedno nadkrijevalo število žensk, toda tudi tukaj se je sorazmerje manjšalo. Leta 1841 je skupno število naseljencev obsegalo 87.2000 moških in 43.000 žensk.

Slovo od domačih je bilo začetkom prejšnjega stoletja še mnogo težje, saj so tudi bogatejši izseljenci, katerih poslavljanje nam predoča gornja risba, imeli le malo upanja, da bodo še kdaj lahko ugledali rodne kraje.

Od leta 1838 dalje so pričeli prihajati prvi naseljenici neangleškega pokolenja; predvsem Pruski luteranci, ki so se v glavnem naselili v Južni Avstraliji.

Do leta 1850 so se bolj malo zanimali za dele zapadnih teritorijev Avstralije. Med leti 1831 in 1850 je samo 38.000 imigrantov prišlo v Južno Avstralijo in kakih 3000 v Zapadno Avstralijo, medtem ko se jih je v New South Wales naselilo 116.000 in v Tasmaniji 16.000. Leta 1851 je celotno prebivalstvo Avstralije štelo 438.000 ljudi.

Prva ceremonija podelitve državljanstva je bila leta 1824. Zakoni o podelitvi so bili v vsaki koloniji drugačni.

Z odkritjem ležišč zlata se je povečalo tudi število imigrantov, med katerimi so sedaj bili tudi že Poljaki, Kitajci in Amerikanci ter Madžari.

V tej dobi lova za zlatom, to je od 1850 do 1860, je celotno prebivalstvo od 405.000 kar na 1.145.000.

Hitro dviganje števila Kitajcev je med prebivalstvom, a posebno med kopalci zlata večalo odpor proti Azijcem in povzročalo celo resne nemire. Saj leta 1861 je bilo v Avstraliji že 40.000 Kitajcev, ki so tako postali tretja največja narodnostna skupina, takoj za Anglosaksi in Nemci. Odpor, ki se je v javnosti kazal nasproti Kitajcem, ker so bili voljni sprejeti nizke plače se je kasneje razširil proti vsem novim priselcem. Vzrok zato je bila brezposelnost, ki je zavladovala s prenehanjem kopanja zlata.

Do leta 1867, ko so končno ustavili transportacije kaznjencev, jih je bilo v Avstraliji naseljenih okrog 157.000.

Naseljevanje je v naslednjem obdobju zaviselo v glavnem od gospodarskega položaja v Avstraliji. V letih krize se je občutno zmanjšalo, tako, da se je v letih 1892/93 in 1898/99, ko je vladala velika suša, več ljudi izselilo kot priselilo.

Ob koncu stoletja je število moških še vedno prevladovalo in je na 100 moških prišlo 90 žensk.

Leta 1891 je prebivalstvo naraslo na 3.241.000 in šele v tem obdobju je naravni prirastek prebivalstva pričel presežati število naseljenih.

Tedaj je število naseljencev iz neangleških predelov vključevalo že 46.000 Nemcev, 10.000 Švedov in 6.500 DANCEV.

Avstralske kolonije so takrat še v veliki meri zavisle od Britanske imperijalne zakonodaje, ki je imela močan vpliv tudi na uredbe o podelitvi državljanstva. Z združitvijo kolonij v Avstralski Commonwealth se je v novi zakonodaji odražalo javno mnenje, ki je bilo takrat še proti vsakemu naseljevanju Azijcev; takozvana White Australia Policy.

Med leti 1902 in 1906 se je zopet izselilo več ljudi kot jih je prišlo. Potem pa se je število imigrantov zopet pričelo dvigati dokler ga ni popolnoma ustavila prva svetovna vojna.

Popis leta 1901 je pokazal, da je od 3.773.801 prebivalcev 77% bilo rojenih v Avstraliji in 18% v Britaniji. Te številke ne jemljejo v obzir domorodcev, katerih število tedaj cenijo na 95.000.

Število naseljencev iz ostalih predelov Evrope v tem obdobju ni bilo visoko. Leta

1911 je popis pokazal, da jih je od 4.4 milijonov bilo samo 1.8% bilo iz evropskega kontinenta. Ta odstotek se je leta 1921 zmanjšal na 1.3% od celotnega števila, ki je bilo takrat 5.436.000..

Leta 1921 je Avstralska vlada prevzela skrb za izbiranje in dovoz imigrantov. Tedanji politični voditelji so uvideli, da Avstralija iz ekonomskih in varnostnih razlogov potrebuje več prebivalcev. Tako so nudili posebno gmotno pomoč onim, ki so se za stalno hoteli nastaniti v Avstraliji.

Nekako sredi 1920 desetletja se je zanimanje za naselitev pokazalo tudi pri Italijanih, Grkih in Južnih Slovanih.

Številke popisa iz leta 1933 kažejo, da je v Avstraliji že 26.756 Italijanov, 8337 Grkov in 3969 Južnih Slovanov.

V poslednjih letih pred drugo svetovno vojno je tudi Avstralija ponudila svojo streho beguncem izpred nacizma. Tako je v letih 1938 do 1942 sprejela 7.000 beguncev, v glavnem Judov.

Ob koncu vojne leta 1945 je Avstralija štela 7.686.420 prebivalcev. Vojna sama pa je nazorno pokazala, kako ranljiva je varnost tega velikega, a tako redko naseljenega kontinenta. Zato so se politiki obeh glavnih političnih strank soglasili, da je potreben načrtovan program naseljevanja. Kot prvi korak v to svrhu je bila ustanovitev posebnega ministerstva: Department of Immigration, katerega prvi minister je bil g. A.A. Calwell.

Prvi ukrep tega novega ministerstva je bila plačana prevoznina bivšim zavezniškimi vojakom ter nizozemskim farmerjem, ki so hoteli pričeti z novim življenjem na drugi strani sveta.

Julija 1947 pa se je Avstralija obvezala pri IRO (Mednarodni organizaciji za begunce), da bo sprejela na leto najmanj 12.000 teh nesrečnih ljudi, ki se iz političnih vzrokov ne upajo vrniti na svoje domove.

"General Heintzelman", ki je pristal novembra 1947 v Freemantlu je bil prvi parnik, ki je pripeljal evropske povojne begunce v Avstralijo: 843 Letoncev, Litvancev in Estoncev.

Avstralska vlada je vzpostavila za te naseljenice posebne centre, kamor so jih naselili takoj po prihodu. Prvi tak center je bil Migrant Hostel v Bonegilli pri Albury.

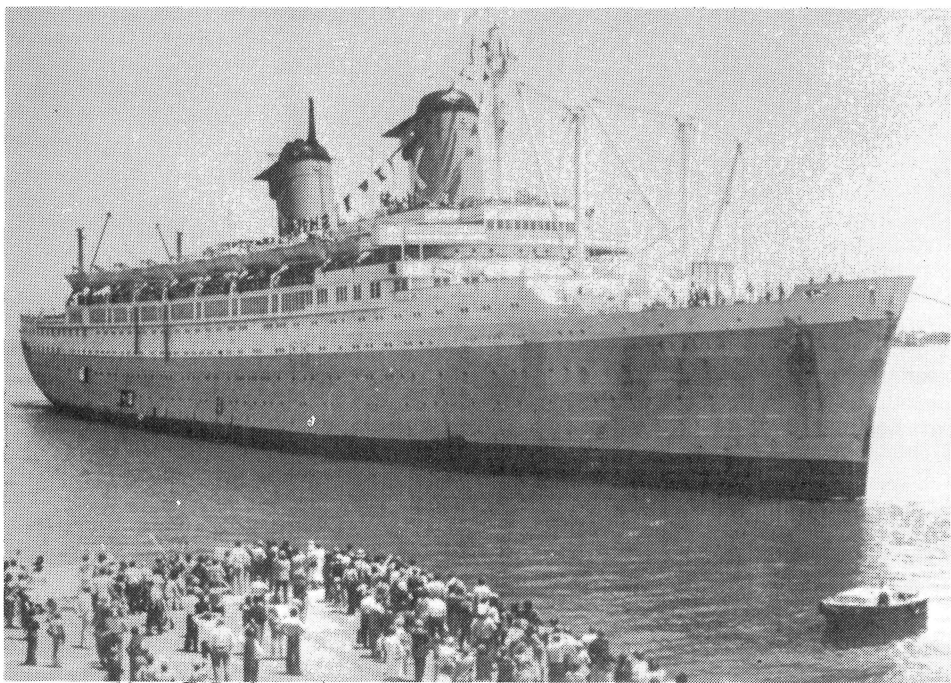
V tem obdobju so tudi olajšali pogoje za dotok naseljencev iz Azije.

Ko pa so bile odobrene mirovne pogodbe z Italijo, Romunijo, Bolgarijo in Madžarsko so pričeli sprejemati tudi naseljenice iz teh dežel.

Program naseljevanja, ki ga je vpeljala vlada je odlično uspeval in že samo v letu 1949 je prišlo v Avstralijo 118.000 imigrantov, medtem, ko je ta številka v letu 1948 dosegla le 28.900.

Leta 1949 so tudi proglasili nov zakon o naturalizaciji, ki je v mnogočem poenostavil predzahteve.

Do leta 1952, ko je prenehal obstojati program priseljevanja takozvanih Displaced Persons se je pod tem imenom naselilo v Avstraliji 170.000 oseb. Od teh je

Na tisoče in tisoče naseljencev se je izkrcalo v pristanišču Melbourne do leta 1977, ko so ladje nadomestili z letali. V decembru tega leta pa je v Melbourne pristal poslednji transport emigrantov z ladjo.

bilo 63.394 Poljakov, 25.543 Južnih Slovanov, 19.421 Latvijcev, 14.464 Ukrajincev in 11.919 Madžarov.

Leta 1952 so po podpisu dogovora z Zapadno Nemčijo pričeli prihajati zopet Nemci.

Prebivalstvo Avstralije je v letih od 1947 pa do 1952 naraslo za 16,4%.

V naslednjih letih pa so številke priseljencev v precejšnji meri odvisne od političnih prekucij ali naravnih katastrof. Ko je leta 1953 Trst postal formalno del Italije je Avstralija prevzela 4745 beguncev iz Trsta.

V letih okoli 1955 se je ekonomsko stanje v Evropi popravilo in s tem se je

tudi zmanjšalo število prišedših iz Zapadne Evrope. Zato je Avstralija uvedla posebno kampanjo pri vladah v Vzhodni Evropi, z namenom, da bi izposlovala dovoljenja za izpust družin beguncev, ki so se že naselili v Avstraliji. Tako je v tem letu prišlo k svojcem kakih 16.000 ljudi iz Jugoslavije.

V letu 1956 je ponesrečeni ustanek na Madžarskem pripomogel do tega, da se je 14.000 beguncev od tam preselilo v Avstralijo.

Popis leta 1961 je pokazal, da ima Avstralija 10,5 milijona prebivalcev in od teh 841.000 ali 8% takih, ki niso britan-

Postopek za pridobitev avstralskega državljanstva je dandanašnji mnogo enostavnejši kot v preteklosti. Listine o državljanstvu so navadno podeljene v prostorih krajevnih oblasti, kar je tudi povezano s skromno svečanostjo.

skega pokoljenja. Najštevilnejše nebritanske grupe so bile: Italijani 228.000, Grki 109.000, Poljaki 77.000, Jugoslavlani 60.000.

Vlada je kljub menjajočim se pogojem v svetu energično nadaljevala s politiko naseljevanja. Tako sta v letu 1968 potres na Siciliji in ustanek na Češko-slovaškem pripomogla k spet večjemu prilivu.

Leta 1971 ljudsko štetje kaže, da je v Avstraliji že 12% prebivalcev, ki so bili rojeni izven britanske teritorije in od teh jih je 75% iz Evrope.

V tem času se je dvignilo tudi število priseljencev iz Azije na kakih 10.000 na leto.

Avstralija je v letu 1977 dosegla 14 milijonov prebivalcev. V decembru istega leta je pristal v Melbourne tudi poslednji parnik z emigranti, kajti pokazalo se je, da je postal dovoz z letali bolj ekonomičen.

Tako je z energičnim planiranjem in velikim gmotnim prispevkom države stalno naseljevanje privedlo do tega, da je v januarju 1982 Avstralija dosegla 15 milijonov prebivalcev. Od teh jih je bilo 20% rojenih izven Avstralije v 100 različnih državah in 10% od teh jih je iz neangleško govorečih dežel.

Avstralija je tako narasla v borih 200 letih iz majhne neobgljene kolonije britanskih kaznjencev v mogočno neodvisno federacijo bivših kolonij, s svojo značilno identiteto. Postala je dom, ki pod ki pod svojo streho, v mirnem sožitju, združuje ljudi z najrazličnejšimi kulturnimi ozadji in tradicijami.

Dosedanja skušnja nam jasno kaže, da navzlic vsem tem razlikam lahko v miru in soglasju živimo skupaj. Zasluga temu pa je do velike mere prav gotovo dejstvo, da v tej zemlji uživamo zavidanja vredno stopnjo osebne svobode — privilegij, ki ga moramo ljubosubno čuvati!

NAŠA PREPRIČANJA — NAŠA REALNOST

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Dr. Simonten je bil vedno natančen opazovalec ne samo razvoja bolezni, pač pa tudi njenega vpliva na pacientovo umsko in duševno počutje, kakor tudi pacientovo reakcijo do novega fizičnega stanja. Skozi dolgotrajna opazovanja je postal prepričan, kao narava vedno sama pomaga doseči ravnotežje, kar je istočasno ozdravitev. Bolezen ni nič drugega kot neuravnovešenost kemične sestave v našem telesu, ki končno privede do okvare najbolj prizadetega organa.

Pacient sam je mediator med nevidnimi ter zato podcenjevanimi silami v naravi in svojem telesu, ter boleznijo, ki ga je prizadela.

Stalno opazovanje in primerjanje je dr. Simontena privedlo do spoznanja, da neupoštevajoč resnosti bolezenskega stanja, pacient z večjo željo in voljo v končno okrevanje ima veliko večje možnosti doseči ta cilj. Nasprotno se je zgodilo s pacienti, ki so se vdali v usodo s stoičnim: "Kar bo, pa bo" ter igrali popolnoma pasivno vlogo med potekom zdravljenja. S svojo negativnostjo so zanikali naravnim zdravilnim silam v lastnem telesu vzpostaviti zaželeno ravnotežje ter so tako avtomatično zavirali zdravstveni proces.

V začetku svoje medicinske kariere je dr. Simonten naletel na pacienta, ki si je med vsakim rentgenskim delovanjem rakastege tkiva živo predstavljaj popolno uničenje nezaželjene tvorbe. Končno je popolnoma okreval in vzbudil pri mladem Simontenu še večje zanimanje na področju umskega vpliva nad materijo.

Dr. Simonten med neštevilnimi okrevanji pod njegovim nadzorstvom rad večkrat omeni starejšega pacienta, kateri se je zatekel k njemu kot poslednjemu upanju, "po tistem, ko je od svojega specialista prejel smrtno obsodbo." Profesionalno mnenje izvedencev mu je pripisalo samo nekaj kratkih mesecev.

Rak je bil neustavljiv. Pacient je poleg normalne terapije pričel tudi z umsko terapijo, kot bi jo lahko imenovali. Nekajkrat dnevno se je v mirnem meditativnem vzdušju koncentriral vizualno v svojih mislih na čiščenje rakastih celic iz njegovega telesa ter si sam sebe predstavljal kot zdravega, močnega in polnega energije.

Znebil se je ne samo malignih tvorb, pač pa si je istočasno pozdravil tudi trdovratni artritis, kateri ga je mučil pol življenja.

Še več, pri 72 letih je trdil kako njegovo spolno življenje še nikoli ni bilo boljše.

V tem stoletju znanosti in napredka, ko mora vsaka nova ideja ali teorija biti podvržena strogim in natančnim preiskavam, ki poskušajo dokazati njeno zmotnost, je osvežujoče naleteti tudi na ljudi, ki se pogosto obračajo na svojo intuicijo pri ključnih vprašanjih.

Dr. Simonten se nedvomno lahko prišteva mednje. Globoko v sebi je bil trdno prepričan, da je na pravi poti dolgo preden so se pokazali neizpodbitni rezultati v njegovo korist. Moč misli, uma in čustev nad kontrolo našega lastnega telesa so osnovni principi njegove zdravstvene metode in torej ni presenetljivo, da se je število okrevanj na njegovi kliniki dvignilo nad 400 % v primerjavi z nacionalnim povprečjem.

Podobno umsko terapijo so v zdravljenju vključili tudi na otroški kliniki za leukemijo v Los Angelesu. Otroke je osebe vpeljalo v preprosto igro, ki jo nihče ne pozna bolje kot oni sami. Ker otroci že po svoji brezskrbni naravi večji del dneva preživijo pri igranju in živa domišljija pri njih meji pogosto na realnost je mentalna terapija izvajana pod pretvezo skupinske igre dosegla med njimi veliko popularnost.

Sedeč v širokem krogu so nekajkrat

dnevno vstopili v domišljijski divji zahod z bančnimi roparji, tatovi goved, raznimi drugimi zlikovci in vsemogočnim šerifom, ki je seveda vedno na strani pravice. Šerif je vedno postrelil vse nepridiprave in postajal vse mogočnejši in nepremagljiv. V resničnem svetu so otroci nevede krepili svoj obrambni telesni sistem, predstavljen preko igre v simbolu pravice, kateri je sam poskrbel v mnogih primerih do popolne poti k okrevanju. Tudi na tej otroški kliniki je uspeh zdravljenja daleč presegel nacionalno povprečje z rezultati, skoraj identičnimi kot v Cancer Clinic (Texas).

Pomanjkanje prostora me je prisililo omejiti število zgornjih primerov na minimum. Vzrok, da sem se pri naštevanju nešteti bolezni, ki pestijo človeštvo osredotočil predvsem na rakaste v zvezi z umsko terapijo je samopojasnljiv v naslednjih besedah: Nobena beseda na tem svetu ne požene ljudem več strahu v kosti kot — RAK.

Ako ga na omenjeni način lahko zdravimo, potem je z ostalimi boleznimi toliko lažje, bi vsak pomislil.

Umreti za srčnim napadom ali za možgansko kapjo mora biti v očeh mnogih prizadetih prava odrešitev v primeri z dolgomesečnim trpljenjem za to fantomsko boleznijo. Samo kuga je verjetno pognala ljudem več strahu pod kožo, kakor daleč lahko pomnimo.

Rak — samo tri črke so v tej besedi, a so sinonim za vse čemur se človek najbolj izmika v življenju in poiskuje potisniti v pozabo. Trpljenje, osamljenost in smrt. V teh treh besedah najdemo kal za večino trpljenja povzročeno skozi nepopolno tolmačenje in nerazumevanje bistva življenja samega.

Narava nam je dala najbolj popolni organizem skozi katerega iščemo izkušnje in se lahko izražamo z našimi občutki. Bolezni niso del naravne evolucije, ampak prinešene do izraza skozi naše napačno razumevanje naravnih zakonov in nevidnih sil ter njihovega zlorabljanja skozi naše telo. Ker jih pač ne moremo otipati, videti ali slišati samo zato ker so

izven dosega naših čutil jih zavestno sicer lahko zanikamo, kar pa ne pomeni zanikanje njihovega obstoja. Naravne sile so okrog nas in v nas ne glede na to kakšen je naš odnos do njih. Ko se prvič zazremo ven iz naše prigojene notranje slepote, skepticizma do vsega neznanega, ki je kal ignorance pustimo prvič možnost delovati tem silam v našo korist. Vsak posameznik, ki je pripravljen napraviti ta prvi korak bo lahko imel priliko spoznati življenje v novi luči. Nenadoma bo razumel globlje pojme življenja pred tem potisnjene v ozadje.

Živimo v stoletju razsvetljenosti; doba srednjega veka je za nami, a v mnogih idejah z eno nogo še vedno živimo v preteklosti, boječ se, kaj bo pri nesla prihodnost.

"V času in prostoru kjer se gibljemo vedno dobimo kar iz svojih globlin prebudimo. Spoznanje te resnice enkrat znanstveno potrjene bo postala ena od velikih osvobojajočih sil za vse človeštvo," je dejal Djwahl Khul.

Vasja Čuk

Bruce Dave

POVEJTE MI NAROD...

Povejte mi narod, ki nikdar ni zašel s poti, čigar sinovi so bili vsekar pogumni in močni, čigar mladeniči so odklanjali puhlost in hrup,

narod, katerega ženske so s ponosom razpoznavale imena vrezana v bronaste plošče (ko so njih mrtvi korakali mimo s težkim korakom)

in žaro in krsto, ko so jih blagoslovljali menihi in farji, ko se je vojni grom polegel, ko je poslednji bojevnik podlegel.

Povejte mi narod, ki ni še zagrešil, narod, ki ni zasanjal svoj mir vetrovom in se prebudil v vojnem prahu.

(Prevedel Bert Pribac)

ZANIMALO VAS BO

OZRIMO SE V PRETEKLO LETO

V preteklem letu je bilo v Sloveniji posvečenih le 17 duhovnikov, 11 svetnih in 6 redovnih.

Med njimi je eden, katerega dosedanja življenska pot je za duhovnika kaj izredna. To je dr. Andrej Rustja, roje 1915 v Sv. Križu na Vipavskem.

Po končani osnovni in srednji šoli je postal doktor agronomije ter je dolgo vrsto let delal v državni službi. Poročil se je z Italijanko in ko so jima otroci odrasli in šli na svoje sta se odločila za delovanje v cerkvi. Žena je stopila v samostan, dr. Anton pa v bogoslovje.

Na Bledu je bilo lani 15. mednarodno srečanje književnikov.

Udeležilo se ga je 60 pisateljev iz dvajsetih različnih držav.

Na Rakeku so v preteklem letu slavili 100 letnico šole. Ob tej priliki so položili temeljni kamen za novo šolsko poslopje, kajti sedanje je že zdavnaj postalo premajhno;

Geografsko središče Slovenije leži približno 230 m južno od vasi Slivno pri Vačah. V preteklem letu so pričeli s posebno ureditvijo tega mesta. Na severni strani je bila posajena lipa, na južni strani pa plapolna na 10 m visokem drogu zastava. V samem središču pa so označene vse 4 strani neba.

Uspehi slovenske gimnazije v Celovcu nekatere avstrijske nestrpnosti še vedno bodejo v oči. Tudi v preteklem letu si niso mogli kaj, da ne bi napravili izpadov proti njej. Tako so jo v maju pomazali s protislovenskimi parolami.

Avstrijska sredstva obveščanja in nemške organizacije so namigovale, da so to napravili slovenski provokaterji ter so sumničili celo osebje ljubljanske TV, ki je pred tem bilo snemalo v Celovcu.

Toda policija je tokrat odkrila storilce. Bili so to dijaki borovelske nemške šole.

Proizvodnja steklarne v Rogaški Slatini se je povečala za 10,3%. Število zaposlenih se je zvišalo za 7%, a osebni dohodki povprečno za 40,5%. Predviden izvoz v vrednosti 8 milijonov dolarjev.

V Beogradu se je v preteklem juniju vršil 12. kongres Zveze Komunistov Jugoslavije. Bil je to prvi kongres po Titovi smrti. Udeležilo se ga je 1709 delegatov.

Glavna tema kongresa je bil ekonomski položaj Jugoslavije. K besedi se je priglasilo 478 delegatov, pisanih predlogov pa je bilo 73. Tema glavnega referata, katerega je podal tedanji predsednik predsedstva Centralnega komiteta Dušan Dragosvac je bila: "Boj SKJ za vsastranski napredek socialistične, samoupravne in neuvrščene Jugoslavije."

Ta kongres je bil posebnost tudi v toliko, da se je prvič zgodilo, da se vsi delegati niso soglasno skladali s vsi delegati niso soglasili s spremembami statutov, katere je predložilo partijsko vodstvo in sta dva delegata predlagala svoje popravke. Bila sta to Ljubo Babič in Rade Končar, sin padlega heroja.

Prvi je predlagal, da bi bilo treba razmejiti funkcije politično izvršilnih organov in organov ZKJ. Rade Končar pa je zahteval preosnovno partije, ki da se preveč fedelarizira. Značilne so bile njegove besede: "Nekdo mora začeti s tem, kajti v tej državi nihče ni za nič odgovoren - ne za Kosovo, ne za gospodarske razmere, ne za nezaposlenost." Predlagana dopolnila k statutom niso bila sprejeta.

Izvoljeno je bilo tudi novo vodstvo partije. Za predsednika predsedstva je bil izvoljen Mitja Ribičič.

Pri razstavi, ki je bila prirejena v prominentni dunajski galeriji Albertina v proslavo 500 letnice jedkanice, so sodelovali tudi Slovenci. V bogato opremljenem katalogu, ki je izšel za ta pomembni dogodek sta bila med 120 imeni najpomembnejših umetnikov v tej stroki slikarstva tudi imena Janeza Bernika iz Ljubljane ter Branka Suhyja iz Novega mesta.

Bila sta edina iz Jugoslavije, čijih dela so bila razstavljena v družbi nesmrtnikov kot Duerer, Castiglioni, Rembrandt, Bruegel, Goya, Picasso itd.

ZBIRKA ZA ŽRTVE POŽARA V VIKTORIJI

Prispevke pošljite na Slovensko Društvo
Melbourne P.O. Box 1805, Eltham,
3095.

Darovi nad \$2 so prosti takse.

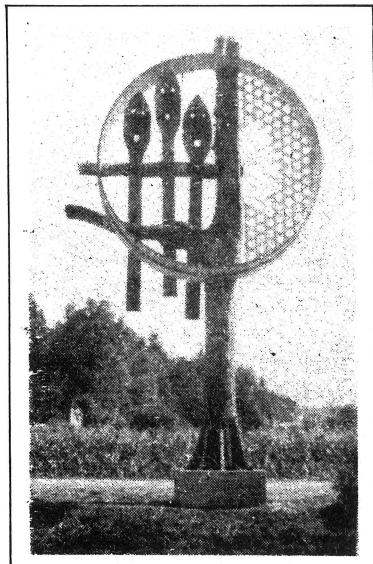
900 LET MESTA RIBNICE

Mesto Ribnica je lani slavilo 900 let svojega obstoja. Semenj, ki so ga napravili ob tej priliki je privabil kakih 20.000 gledalcev, a na paradi je sodelovalo tudi več krošnjarjev kot druga leta.

Od števila prirejenih slikarskih razstav je najbolj privlačila razstava domačih umetnikov pod naslovom: Ribnica skozi stoletja.

Vse mesto je bilo praznično oblečeno v zastave in povsod je bilo videti mlaje.

V Žlebiču pred Ribnico, gledano z ljubljanske strani pa je zbuja občudovanje 8 m visoki kip akademskega kiparja Staneta Jarma, ki predstavlja izdelke ribniške suhe robe.

INFLACIJA

Skoraj jo ni države na svetu, ki ne bi danes občutila težko gospodarsko krizo. Celotno obe vodilni državi v gospodarstvu Zapadna Nemčija in Japonska nista ostali neprizadeti. Tudi tam so se državni dolgovi povečali.

Nemčija se je kar čez noč morala spopasti s problemom brezposelnosti, medtem ko bo Japonska morala zmanjšati uvozne tarife ako hoče še naprej prodajati svoje izdelke na zapadu.

Krivda za te težave se pripisuje inflaciji, ki muči eno državo za drugo, seveda v različnih stopnjah. Zato se tudi večina vlad na zapadu trudi, da bi znižala vzpon inflacije. Nekje jim to uspeva, kot na primer v ZDA, toda na račun vse večje brezposelnosti.

Inflacija je v Jugoslaviji na primer v letu 1980 dosegla 43%; za leto 1981 so načrtovali samo 20%, a je že v prvi polovici leta dosegla 30%, do konca leta pa se je dvignila verjetno še za enkrat toliko.

V Jugoslaviji se je inflacija, kot razlagajo tam, pričela z letom 1965. Tedaj so cene ob gospodarski reformi poskočile za več kot 30%. V naslednjih letih so bile bolj umirjene, a že leta 1971 so se dvignile za 15%. Tako je bilo potem vsa leta do 1981. Tako je cena mleku v desetih letih narasla od 2.20 na 22 Din. Š leta 1971 se je lahko napolnil bencinski rezervar na avtomobilu za kakih 50 Din, danes jih je treba več kot 1000, če se ga sploh lahko kupi.

Za inflacijo pa krivijo predvsem dejstvo, da je prelahko dobiti kredite in se zadolžiti - tako države, kot privatniki. Ker je denar zgubljal vrednost so mnogi mislili, da je pametno vzeti posojilo, kajti inflacija je manjšala vrednost dolga. Tako so mislile tudi oblasti. Najemale so posojila v upanju, da jih bodo naložile v posvetja, ki bodo potem prinašala dobiček, s katerim bo mogoče vrniti dolgove. Tako na primer so za gradnjo petrokemijskih objektov DINA na Krku najemali kratkoročno posojilo na 20% obresti, ki bi jih morali vrniti v dveh letih, to je mnogo preje kot bi bili objekti postali produktivni.

Seveda je stalno manjšanje vrednosti dinarja celo stanje še poslabšalo, kajti z vsakim razvrednotenjem so se dolgovi sorazmerno povečali.

Ni pa Jugoslavija edina država v tej godlji. Brazilija in Argentina in mnoge druge države se lahko pohvalijo s tridesletilno letno inflacijo. Po statistikah nosi rekord Izrael, ki je dosegel že leta 1981 kakih 125% inflacije.

Edino v Sovjetski Zvezi inflacije uradno ne priznajo. Podrazitve razlagajo s prilaganjem cen k boljši kvaliteti blaga. Praktično pa je vse mnogo dražje kot pred leti. Papirnatega denarja je vedno a prebivalci ga ne morejo izkoristiti, ker ni izdelkov.

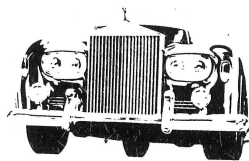

TONE ZAGORC

AVIATION MOTORS

(Next Door to Westgate Motor Inn)

9 Aviation Road,
LAVERTON, 3028
Telefon: 369 1363

• Splošna avtomehanika FOR COMPLETE CAR CARE SERVICES

- Dynamometer Tuning
- Distributor Analysis and Modification
- Computer Wheel Alignment and Front End Repairs
- Electronic Wheel Balance
- Discount Tyres
- All Types of Repairs

FREE QUOTES

• Športna puškarna

Prodaja Lovskega orožja in municije

UGANKA

Rešitev.

Mrs. L. OVENS-KIRBY,
21 MANGROVE ST.,
NIKENBAH, 4655 Qld.

Naša naročnica ga. I. Student nam je poslala sledečo uganko:

V spodaj navedenem naslovu se skriva za Slovence Melbourne pomemben naslov. Poskusite ga najti:

Mrs. L. Ovens-Kirby,
21 Mangrove St.,
Nikenbah, 4655 Qld.

NA BELEM POLJU

AVSTRIJCI ZMAGOVALCI VITRANCA

Na jugoslovanski "turneji" za svetovni pokal so Avstrijci pobrali oba prva mesta. Tekme so se vršile v Kranjski gori v soboto in nedeljo 29. in 30. januarja.

V veleslalomu je v soboto zmagal Hans Enn, v slalomu pa v nedeljo Franz Gruber. Kljub kislemu vremenu se je v Kranjski gori za ta dogodek zbralo skoraj 30.000 gledalcev, kar je preseгло pričakovanja organizatorjev, toda slavje leni bilo tako popolno

Rezultati iz Kranjske gore

Slalom: Gruber (A) 1:28,62, 2. Strand (Šved) 1:28,96, 3. Canac (Fr) 1:29,43, 4. De Chiesa (It) 1:29,77, 5. Frommelt (Liech) 1:30,14, 6. Halvarsson (Šved) 1:31,42, 7. Heidegger (A) 1:31,62, 8. Gstrein (A) 1:31,71, 9. Bouvet (Fr) 1:32,03, 10. Beck (ZRN) 1:32,14, 11. Popangelov (Bolg) 1:32,23, 12. Spiss (A) 1:32,29, 13. Giorgi (It) 1:32,30, 14. Skajem (Nor) 1:32,40, 15. **Cerkovnik (Jug)** 1:33,14, 16. S. Mahre (ZDA) 1:34,06, 17. Riedelsperger (A) 1:34,83, 18. Björne (Nor) 1:34,96, 19. Mally (It) 1:35,26, 20. Mader (A) 1:37,38, 21. Soltys (ČSSR) 1:38,23, 22. **Robič (Jug)** 1:38,77.

Startalo je 74 tekmovalcev, uvrstilo pa se jih je 22.

Svetovni pokal - slalom: 1. Strand 47, 2. Stenmark 70, 3. De Chiesa in S. Mahre po 55, 5. Ph. Mahre in Gruber po 45, 7. Orlainsky 40, 8. Canac 38, 9. Lüthy 24, 10. **Križaj 23, 30. Franko 4, 35. Cerkovnik 2.**

Skupni vrstni red: 1. Müller 123, 2. Zurbriggen 114, 3. Stenmark 102, 4. Lüscher 99, 5. Mahre in Weirather po 95, 7. Räber in Cathomen po 92, 9. Klammer 86, 10. Read 76, 18. **Križaj 57, 30. Franko 41, 57. Benedik 8, 67, Strel 5, 77. Cerkovnik 2.**

VELESALOM: 1. Enn (A) 2:24,19, 2. Julen (Švi) 2:24,45, 3. Stenmark (Šved) 2:24,85, 4. Erlacher (It) 2:24,92, 5. Ph. Mahre (ZDA) 2:25,16, 6. Giorgi (It) 2:25,25, 7. Lüthy (Švi) 2:25,62, 8. Th. Bürgler (Švi) 2:25,88, 9. **Franko (Jug)** 2:25,90, 10. Girardelli (Luks) 2:26,32, 11. **Strel (Jug)** 2:26,51, 12. Zurbriggen (Švi) 2:26,53, 13. **Križaj (Jug)** 2:26,54, 14. Orlainsky (A) 2:26,69, 15. Wenzl (Liech) 2:26,84, 16. Gaspoz (Švi) 2:27,28, 17. Gruber (A) 2:27,54, 18. Lüscher (Švi) 2:27,62, 19. Pieren (Švi) 2:27,92, 20. Tomazzi (It) 2:28,24; **Jugoslavniki:** 31. Čizman 2:29,62, 35. Benedik 2:30,70, 36. Cerkovnik 2:31,66, 37. Robič 2:34,06, 39. Podboj 2:34,65.

Startalo je 63 tekmovalcev, uvrstilo pa se jih je 39.

Svetovni pokal - veleslalom: 1. Enn in Zurbriggen po 59, 3. Julen 40, 4. **Franko 37, 5. Th. Bürger 26, 6. Mair in Müller po 25, 8. Lüthy, Stenmark in Heinzer po 24, 11. Križaj in Lüscher po 22, 13. Erlacher 21, 14. Ph. Mahre, Strolz in Weirather po 16, 17. Girardelli 15, 18. Wenzel 14, 19. Giorgi 11, 20. Mader in Kerschbaumer po 9. 22. **Benedik 8, 25. Strel 5.****

kot je bilo v preteklem letu, ko je z Bojanom Križajem velikanska arena proslavljala prvo veliko zmago doma.

Že ob sedmih zjutraj so se v Kranjski gori začeli ustavljati prvi avtobusi. Kmalu pa je že bila zadrega za parkiranje, saj je bilo potrebno najti mesta za 200 posebnih avtobusov, ki so iz vseh krajev Slovenije pripeljali gledalce.

Ob slalomišču je bilo že zdavnaj pred začetkom slaloma vse črno gledal-

cev, ki so čakali na začetek tekme, med tem pa so prireditelji bili odločilen boj za prvo slalomsko progo, ki jo je s 57 vratci postavil trener Filip Gartner. Vreme se je do konca poigravalo s prireditelji, iz katerega skoraj ni bilo izhoda: temperatura je bila pred začetkom slaloma okoli ničle, se pravi najbolj neprimerna kar si jo je mogoče zamisliti za zadnjo utrditev proge. Temperatura okoli ničle je premalo, da bi sneg zmrznil in preveč, da bi prijel snežni cement, ki je učinkovit le, če je sneg prepojen z vlago.

Slalom pa se je moral začeti, čeprav so vsi vedeli, da progna ni idealna.

Tekmovalci prve jakostne skupine so imeli sicer na progi še dobre razmere, vendar je težavnostna stopnja slalomišča terjala tudi med njimi pet "zrtev". Odnemati so morali celo trije izmed najboljših: lanski zmagovalec slaloma na Vitrancu Bojan Križaj, Američan Phil Mahre in Šved Ingemar Stenmark.

Odstop Bojana Križaja, ki je že po uvodnih zavojih prišel v neugoden položaj, nato pa pospešil hitrost, pri čemer se je zataknil in zletel v ogrado, je razočaral na tisoče gledalcev, ki so pričakovali dramatične prizore ponovitve lanskega dvoboja med njim in Stenmarkom. Ko pa se je tudi ta švedski as znašel v snegu je publika povsem onemela.

Malo je bilo tekmovalcev, ki so prišli na cilj brezhibno. Na prvi progi je bil najbolj zanesljiv Šved Stig Strand. Toda izgubil je tekmo na drugi progi, ki je pravtako imela 57 vratci. Tokrat je gospodaril 23 letni Avstrijec Franc Gruber.

V slovenski reprezentanci tokrat ni bilo vedrih obrazov. V tolažbo je bila edino točka Tomaža Cerkovnika, ki se je uvrstil na 15. mesto in pa dober vtis, ki ga je zapustil 15-letni Sašo Robič.

V ŠVICI SO SKAKALI

V Engelbergu v Švici so v nedeljo 30. januarja imeli skakalne tekme v katerih so zmagali Norvežani na smučeh Elana. Tekme so bile za svetovni pokal v smučarskih skokih. Več kot 70 skakalcev iz 16 držav se je borilo za točke v izjemno težkih vremenskih razmerah.

Svetovni vrh skakalcev je zelo izenačen saj je najmanj 30 skakalcev, ki se v vsaki tekmi potegujejo za prva ta.

Slovenski skakalci Milan Tepoš, Lotrič in Primož Ulaga počasi prihajajo v pravo formo.

Po neuradnih podatkih je Tepoš v skupni uvrstitvi letošnje švicarske turneje osvojil 9. mesto.

Jugoslovanska ekipa bo sedaj odšla na trening v Malo polje pri Sarajevu, na novo zgrajenih olimpijskih skakalnicah.

Rezultati: 1. Bergerud (Nor) 130,8 (115), 2. Hastings (ZDA) 129,3 (115), 3. Stanarius (NDR) 126,2 (113,5), 4. Bögseth 122,1 (112), 5. Hansson (oba Nor) 121,4 (109), 6. Puikkonen (Fin) 120,8 (110), 7. Vettori (Avs) 115,6 (107), 8. Korhonen (Fin) 115,1 (107), 9. Troen (Nor) 112,3 (105), 10. **Tepoš (Jug)** 112,2 (106), 11. Ozernik (SZ) 111,6 (107), 12. Ostwald (NDR) 110,5 (103), 13. Schallert (Avs) 109,9 (104), 14. Kokkonen (Fin) 108,2 (103,5), 15. Weisflog (NDR) 107,7 (103,5), 21. **Ulaga (Jug)** 104,2 (101), 29. **Lotrič** 95,7 (96).

Na levi: Tekmovanje za svetovni pokal in za 22. pokal Vitranca v Kranjski gori se je udeležilo preko 40.000 gledalcev.

Levo spodaj: Tomaž Cerkovnik, ki je edini od Jugoslovancev dosegel novo točko.

Desno spodaj: Naslov lanskega zmagovalca slaloma na Vitrancu je brezuspešno branil Bojan Križaj.

Sarajevo

host city primes for Yugoslavia's big Olympic year.

Jahorina, Bjelasnica and Igman may not be skier-household words, but they most certainly will be in seasons ahead. These are the mountains that will be used for the alpine and nordic competitions at Sarajevo, Yugoslavia during the 1984 Winter Olympics.

Sarajevo is the capital of Bosnia-Herzegovina, one of the six Republics forming the Socialist Federal Republic of Yugoslavia. History students will recall that in June 1914 this city was the scene of the assassination of Archduke Ferdinand, the heir to the Hapsburg throne, whose morganatic spouse Sophie was also killed. This was to ignite World War I and cause the eventual downfall of the Austro-Hungarian Empire, ruled for many decades by Emperor Franz Joseph I. The assassination would shake the political foundations of all Europe and eventually force the United States to enter a confrontation of world powers.

Sarajevo itself is a fascinating mixture of the Ottoman Orient with a multitude of mosques and their pencil-sharp minarets dotting the landscape and often juxtaposed against the typical Viennese and Austro-Provincial architecture that marked the turn of the century. There are also some extraordinary pseudo-Moorish buildings,

such as City Hall, which conjure up images of ancient Constantinople. So does the Oriental market, with its narrow cobbled street and myriad tiny stalls, with workmen hammering away on copper pots and household utensils made of brass. There are cobblers working at their trade and silversmiths fashioning Filigran jewelry and others hawking every manner of garments and products. All this, mixed with the distinctive aroma of charcoal-broiled chicken and lamb and other exotically spiced dishes, makes for a wondrous experience.

During Yugoslavia's post World War II resurgence, under the leadership of Marshal Tito, Sarajevo was slated for major industrial expansion. However, after realizing that topographically the city was not in a favorable location to escape atmospheric emissions from large industrial complexes, no matter how well controlled, the city fathers decided to switch goals and utilize the city's and surrounding countryside's extraordinary beauty.

During the summer months Sarajevo, nestled in a deep trough among the surrounding hills, is already a major tourist attraction. Sarajevo also receives prodigious amounts of snow from November through April. It is a veritable "snow hole," similar to

Mammoth Mountain, Calif., which, due to its own peculiar geographical location, is blessed with deluges of snow.

Jahorina is a mountain complex 6,174 feet in altitude, with wide open slopes in the uppermost sections funneling into man-made trails in its lower portions. It is a well-established winter resort with eight chairlifts and a small but attractive mountain hotel. By 1984, there will be more hotels and more chairlifts.

A further advantage is the separation of alpine venues. Jahorina is reserved solely for the women's competitions, while Bjelasnica, 25 kilometers southwest of Sarajevo, will be the setting for the men's alpine events.

Bjelasnica is a far more imposing-looking mountain complex. It is also 650 feet higher than Jahorina. Although all the men's race courses had already been cut from the densely forested terrain in the lower sections, there was no uphill transportation in existence.

Due to rigid Olympic regulations, a downhill course requires a minimum vertical drop of 800 meters (2,640 feet). By whim of nature the course at Bjelasnica falls a few meters short. Therefore a new building will be constructed at the peak of the mountain to

provide the extra distance, and the racers will push off from the roof.

One of the most unique sites will be that for the nordic events at the Ski Stadium complex at Mt. Igman at the foot of Mt. Bjelasnica. It is situated in a perfectly formed natural amphitheater surrounded by rising slopes to give spectators a full view of the biathlon, the start and finish of the cross-country races and the 70- and 90-meter jump competitions. The cross-country courses follow more or less the natural terrain with undulating, open meadows and winding forest trails. The courses are now in their fourth season of use.

There will be a dress rehearsal next winter (1983) to break in the venues and tune the corps of race officials to their various tasks. Accessibility from the city, parking facilities and accommodations for an expected throng of more than 50,000 spectators makes Igman a desirable and suitable location.

A new bobsledding installation, to include the luge competition, will be built at the threshold of the city of Sarajevo on Mount Trebevic, with a spectacular view of the valley below. It is undoubtedly one of the costliest investments for a Winter Olympics.

Speaking of costs, with Yugoslavia's inflation rate of 30 percent and a more recent devaluation of the dinar, the original Olympic budget has spiraled to \$193 million. Yet the mayor of Sarajevo reports there is no reason for panic or despair.

"Somehow, somehow," said the mayor, "it will be done and we shall be ready to welcome the skiers of the world in February 1984."

PREDVIDEN SPORED ZABAV S'D'M' ZA LETO 1983.

- 12.marca Vinska trgatev
- 4.aprila Velikonočni piknik
- 14.maja Letni ples S.D.M.
- 11.junija Kostanjev večer
- 9.julija Domače kolone
- 13.avgusta Balinarski ples
- 10.septembra Lovska veselica
- 8.oktobra Mladinski večer
- 12.novembra Vestnikov večer
- 10.decembra Miklavževanje
- 26.decembra Štefanovanje — Piknik
- 31.decembra Silvestrovanje

ZGODOVINA
LJUBLJANSKE ŠKOFIJE

Iz vdolbin v rotundi pod kupolo ljubljanske stolnice na obiskovalca zro štirje škofje nekdanje rimske Emona; izpričujejo, da krščanstvo tod ni nekaj novega, kot je baročna stolna cerkev, temveč sega še v rimsko dobo. Ni natančno znano, kdaj je Emona dobila lastno škofijo, zanesljivo pa poznamo po imenu dva njena škofa: Maksima, ki se je leta 381 udeležil sinode v Ogleju, in zadnjega, Patricija, ki je pred prodirajočimi Slovani okoli leta 580 bežal v Istro in tam dobil sedež v Novem gradu ali Emoni. Krščanstvo je v nekdanji Emoni močno cvetelo. V času škofa Maksima se je več ljudi združilo v spokorne skupnosti z redovnimi obljubami. Te so tako zaslovene, da jim je veliki cerkveni učitelj sv. Hieronim, doma nedaleč od tu, po letu 375 napisal vrsto ognjevitih pisem. O emonskem krščanstvu govore tudi arheološka odkritja zadnjih let. Napis ob krstniku iz 4. stoletja pravi, da so ga postavili „v času arhidjakona Antioha v božjo slavo in veselje ljudstva“. Emona sama in skupaj z njo cvetoča antična škofija je zamrla ob velikih preseljevanjih.

Med Slovence so prihajali misijonarji iz Salzburga in Ogleja, delovanje svetih bratov Cirila in Metoda pa je za narod pomenilo močno poglobitev vere. Južno od Drave — reko je leta 811 kot razmejitveno črto med Salzburgom in Oglejem potrdil Karel Veliki — je ob pomoči benediktinskih menihov iz Štivanja pri Trstu vodil pokristjanjevanje oglejski patriarh Pavlin II. Na ozemlju današnje ljubljanske nadškofije so začeli urejati mrežo fara v 11. stoletju, dopolnil pa jo je patriarh Bertold II. (1218–1251). V njegovem času smo imeli že vrsto obsežnih prazupnij, ki so jih vodili gorenjski in dolenski arhidjakoni. Številni samostani (Gornji grad, Stična, Kostanjevica, Žiče) so postali pomembna duhovna središča. V deželo so prišli še frančiškani in dominikanci in poglobljali versko življenje. Patriarh Bertold, mož širokega obzorja, je 1237 predlagal, naj bi na ozemlju njegove obširne škofije ustanovili novo škofijo s sedežem v Gornjem gradu; „Teško je namreč

za tolikšen prostor primerno oskrbovati božjo službo in preprečevati duhovno škodo“. Žal se njegov načrt ni uresničil.

Slovenski del oglejskega patriarhata so vse pogosteje, posebno v 15. stoletju, vodili kot generalni vikarji škofje iz Pična v Istri. Med najbolj znanimi je vsekakor škof Martin, ki je imel že stalni sedež v Ljubljani, kjer je leta 1448 sklical in vodil sinodo, pomembno za obnovo verskega življenja v teh krajih. Njegov nagrobnik si lahko ogledamo v ljubljanski stolnici blizu glavnega vhoda.

Vse to obdobje je za Slovence bilo dokaj burno; od zunaj so narod nadlegovali Turki, ni manjkalo tudi notranjih nemirov. Cesar Friderik III., ki je za izumrlimi Celjskimi grofi (1456) podedoval večino njihovih posestev, je ob pomoči papeža Pija II. — ta je bil prej cesarjev tajnik in kot kardinal papežev svetovalec za nemško in slovensko področje — leta 1461 ustavnovil novo škofijo v Ljubljani. Papež jo je potrdil 6. septembra 1462. Očitno je bilo, da cesarja k tej ustavnovitvi niso nagnili širokosrčni verski nagibi, kot so nekdanj vodili patriarha Bertolda. Ljubljanska škofija v začetku ni bila velika; njeno ozemlje je bilo raztrgano na sedem ločenih delov na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem — kot otočje na ozemlju oglejske in salzburske nadškofije. Patriarhi so si tudi še pozneje lastili pravice v nekaterih župnijah, toda odločni škof Tomaž Hren je vse spore z Oglejem ugodno rešil za Ljubljano.

Novo zunanjo podobo so ljubljanski škofiji zarisale reforme Jožefa II. Cesar je odločil, naj se škofijske meje spravijo v sklad z mejami kranjske dežele in okrožij. Ljubljana je svoje župnije zunaj Kranjske oddala sosedom, v zameno pa dobila goriške fare na Gorenjskem, Dolenjskem in delno na Notranjskem. To preureditev so izvršili v letih 1786/89. Začasno so celo sedež nadškofije prenesli iz Gorice v Ljubljano, vendar je edini nadškof in metropolit bil Mihael Brigido (1788–1806). Zahodna meja škofije se je nekoliko spremenila po letu 1918, ko je nekaj župnij prišlo pod Italijo; te so razdelili med Trst in

Gorico. Zadnje popravke meja so izvršili 1965. Takrat so župniji Davča in Jezersko dokončno priključili ljubljanski škofiji.

Ljubljansko škofijo je doslej vodilo 31 škofov. Nekateri od njih so na strani zgodovine našega naroda in še posebej zgodovine slovenske vernosti krepko vpisali svoja imena. Prvi škof Žiga Lamberg je bil podoben velikemu misijonarju sv. Metodu; novo škofijo je moral urediti dvigniti na cvetočo raven drugih krščanskih pokrajin.

Njegov naslednik Kristof Ravbar je s „praktično, dejavno in požrtvovalno ljubeznijo“ vodil škofijo v času najhujših turških nadlog in drugih nesreč. Janez Tavčar je začel, Tomaž Hren pa kljub številnim oviram

srčno nadaljeval veliko delo katoliške obnove v začetku 17. stoletja. V široko zasnovani program je vključil tudi izvrstne sodlelavce. Za Hrenom so kar po vrsti bili ljubljanski škofje tuji plemiči. Takrat so škofijo pretežno vodili domači generalni vikarji; posebno znana sta Trpin in Dolničar, graditelj sedanje stolnice. Z 19. stoletjem je spet nastopila „zarja lepših dni“.

Decembra 1961 je papež Janez XXIII. ljubljansko škofijo povzdignil v nadškofijo. Prvi nadškof je postal Anton Vovk. Papež Pavel VI. je 1968 ustanovil za Slovenijo posebno cerkveno pokrajino in imenoval nadškofa dr. Jožefa Pogčnika za metropolita. Ljubljanska nadškofija je razdeljena na 292 župnij.

M. B.

SURFERS PARADISE
Počitniško stanovanje — Holiday accomodation

ADMIRAL MOTOR INN

Your Hosts: MARIJAN and VERONICA BERIČ

1,2 in 3 sobni opremljeni apartamenti, plavalni bazen, sončna veranda, barbeque, barvna TV, pralnica, ventilatorji; lahki zajtrk in pospravljanje na zahtevo, izleti, pokrito parkališče. Cene so konkurenčno nizke.

7 minutes peš do Cavill Ave., 3 minute do plaže.

IZVENSEZONSKI POPUST ZA ČLANE DRUŠTVA

1, 2 and 3 Bedroom Fully S.C.Suites, Pool, Sundeck, Guests' BBQ, Colour T.V., Laundry, Fans, Optional Continental Breakfast and servicing of units, Tour desk, Undercover Parking. Competitive Tariffs.

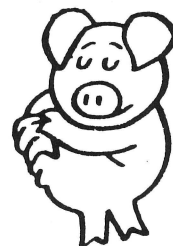
7 mins. walk to Cavill Ave. and 2 mins. to beach.

OFF-SEASON DISCOUNT TO CLUB MEMBERS.

Phone or write-

2965 Gold Coast Hwy.,
P.O. Box 691,
Surfers Paradise, 4217.
Tel. (075) 39 8659

ROJAKI ŽELITE PRISTNIH KRANJSKIH,
ALI SLOVENSКИH PLANINSКИH KLOBAS
IN DOMAČEGA PREKAJENEGA MESA . . .

OBRNITE SE NA SLOVENSKO PODJETJE

JOHN HOJNIK SMALLGOODS
PTY. LTD.

209 215 St. George's Road, North Fitzroy, 3068
Tel. 481 1777

Postreženi boste v domačem jeziku

JOŽE URBANČIČ

Telefon: 850 7226

KAL-CABINETS

STROKOVNJAKI ZA:

kuhinsko pohištvo — mizarsko opremo kopalnic, umivalnikov itd. — vsakovrstne stenske omare in knjižne police.

SPECIALISTS FOR:

Kitchens — Vanity Units — Wardrobes — Book Shelves

Če gradite novo ali pa obnavljate staro obrnite se z zaupanjem na nas!
If you are building or renovating call on us with confidence!

3 Pamela Grove, Lower Templestowe, Vic.

UTRINKI O PREŠERNU

"Zabavljivi sonetje", katere je spesnil dr. France Prešeren so bili naperjeni proti tedanjim "Ilircem", slovníčarju Jerneju Kopitarju in drugim, ki so v tistem času hoteli pačiti slovenski jezik. Veljajo pa še danes za vse tiste v domovini, ki kvarijo lepoto čiste slovenščine, pri nas pa za vse, ki se vtikajo v to, kar ne razumejo. — Tudi pesnitve imajo svoj razvoj: V dokaz tega navajamo po eno kitico iz rokopisa, prve tiskane izdaje in moderne oblike "Krsta pri Savici"

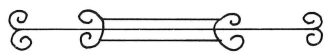
Zabavljivi sonetje

Al prav se piše k á m a ali k á f h a,
se šola novočrkarjev srdita
z ljudmi prepíra stárega kopíta;
kdo njih pa právo trdi, tó se vpraša.

Po pámeti je táka sôdba naša:
Ak je od k á f h e k á m a boljga žita
in boljš obdélana in bolj políta,
naj se ne piše k á f h a, ampak k á m a.

Ak pa po črki boljša jed ne bode
in závolj črke ne trpí nič škode,
obhája táka misel nas Slovénce,

da právdajo se ti možjé znabíti,
za kar so se nekđánji Abderítí
v slovéči pravdi od oslóve sénce.

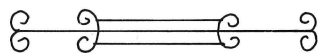

Apél podóbo na ogléd postávi;
ker bolj resníco ljubi kakor hvalo,
zad skrit vse vprek poslúša, kaj zijálo
neúmno, kaj umétni od nje pravi.

Pred njó s kopítí čévljarček se ustávi;
ker ogledúje smólec obuválo,
jerménov, méni, da imá premálo;
kar on očíta, kòj Apél poprávi.

Ko pride drugi dan spet mož kopítni,
namést da bi šel dáj po svóji póti,
ker čevlji so pogódu, méč se lóti;

zavrne ga obráznik imenítni
in tebe z njim, kdor nápčen si očítar,
rekóc: „Le čevlje sódi naj Kopítar!“

Ne bodmo šalobárde! Moskvíčánov,
Gorénjci moji, knjige mi berímo
in, kar nam všeč bo, úzmat se učímo
od bógmejev na meji Otománov!

Iz kotov vseh od Skjáptrov do šamánov
tak kakor srake gnezda vkup nosímo
beséde tuje, z njim' obogatímo
slovénskih novi jezik ilirjánov!

Prekósili res bomo vse naróde,
najstárši med jezíki jézik bóde,
ki se iz te čobódre bo narédil,

ker bomo ták govóрили v Emóni,
ko žlobodráli so tam v Babilóni,
ko bil jim Bog je govóricó zmédil.

K R S T

per

ŠAVIZI.

Povést v versih.

Sloshil

D^r. PREŠERIN.

V Ljubljani,
natisnil Joshef Blasnik.

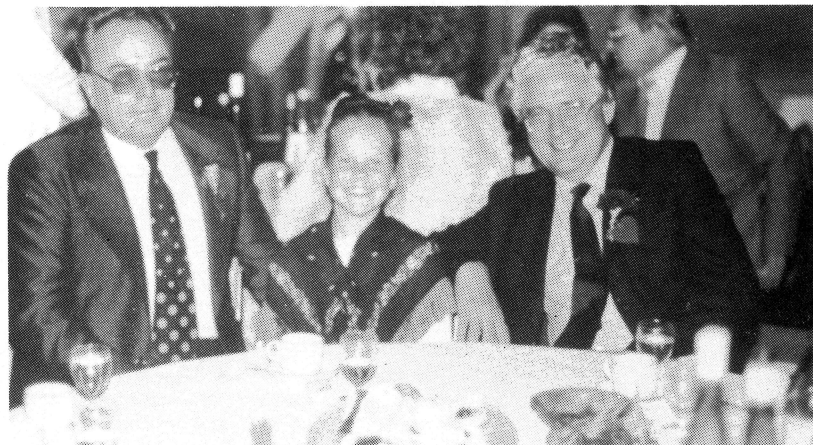
1836.

pag 13.

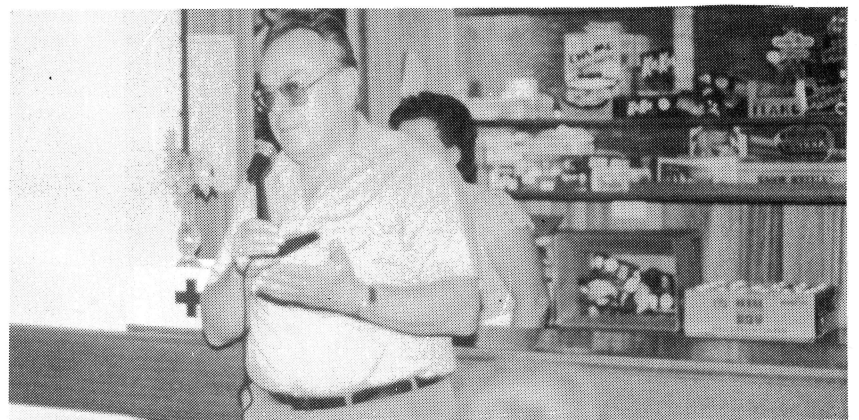
O blágor, blágor, Zhertómír! ti vnéta
Ja dékliza od tvôjiga pogléda,
Kak od samáknjenja je vsa prevséta,
Kak gléda v tlá, kak trése se beséda!
Ko zárija, ko jásen dan obéta,
Zarumení podóba njóna bléda,

O blagor Zhertomir! o blagor tēbi!
Ker vnēta je od tvōjiga pogléda,
Prevsēta dékliza je sáma fēbí,
Kak gléda v tlá, kak trése se beséda!
Ko zárija, ki pót sjútraj déla Fēbi,
Špreminja se sdaj njé podóba bléda,
In v tvōji rōki, rōka njé oštáne
Sadērhana ji od možhi nesnáne.

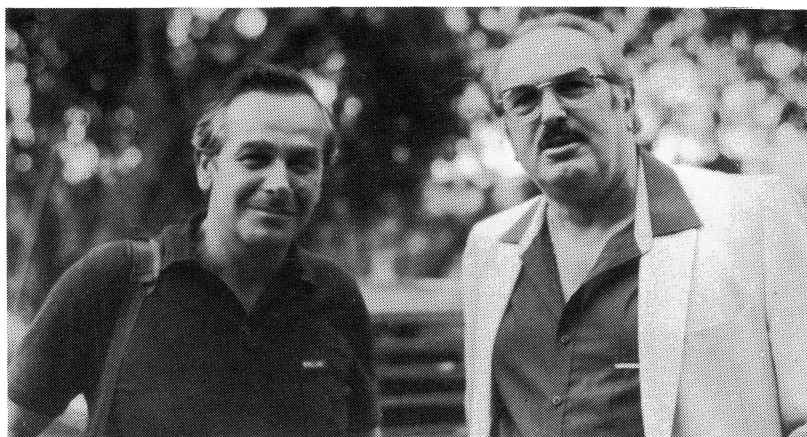
O blágor, blagor, Črtómír, ti vneta
je déklica od tvôjega pogléda,
kak od zamáknjenja je vsá prevzéta,
kak gleda v tlá, kak trése se beséda!
Ko zárija, ki jásen dan obéta,
zarumení podóba njena bléda
in v tvōji rōki rōka njé obstáne,
zadržana ji od moči neznané.

Zgoraj: Ljubka Anita Pahor, ki je nastopila na večeru Ottavia Brajka v Camberwell Civic Centre, si ni dala dvakrat reči. Takoj je bila pripravljena, da se slika skupaj s predsednikom S.I.M. g. Stanetom Kolmanom in častnim gostom večera g. Race Matthews-om, ministrom za kulturo in varnost Viktorije.

Zgoraj: G. Stane Kolman je na večerji, ki jo S.D.M. priredilo za goste v jedilnici doma S.D.M. na Elthamu v izbranih besedah izrazil svoje zadovoljstvo nad uspehi Slovencev v Melbournu.

Na levi: Urednik "Rodne grude" g. Jože Prešeren in urednik "Vestnika" sta si imela precej povedati o problemih pri izdajanju časopisa. Seveda so bile primerjave le težke, saj naše glasilo izhaja in se vzdržuje v mnogo manj povoljnih okoliščinah, kot "Rodna gruda".